БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 205 (6640)
ОКТЯБРИИН 7
СРЕДА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ПАРТИИН ХҮДӨӨГЭЙ РАЙКОМУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ХЭМЖЭЭЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тодорхой программа зохёоһон байна. Колхозно ба совхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай эрид дэбжэлтэ хадаа эдеэ хоолой продуктнуудай талаар манай ороной хүн зоной улам ургажа байгаа хэрэглэмжэнүүдые ойрын хоёр—гурбан жэлэй турша соо гүйсэд хангаха, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие түүхэй эдээр хангаха арга олгохо байна.

Хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые амжалтатайгаар бэелүүлгэ хадаа хүдөө ажахын хүтэлбэрилгые һайжаруулха, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудые хүгжөөлгэдэ партиин районно комитедүүдэй ба райисполкомуудай үүргые дээшэлүүлхэ гэжэ эринэ. Районно звеное бэхижүүлэнгүйгөөр, партийна хүсэнүүдые зүбөөр хубаарилжа табингүйгөөр ба бүхы партийна хүдэлмэриие шадабаритайгаар эмхидхэнгүйгөөр колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудые хүтэлбэрилгые шэнэ зорилгонуудай хэмжээндэ хүрэтэр үргэжэ болохогүй.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленум болбол хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ талаар нютагуудтахи партийна ба советскэ органуудай ажал-ябуулгадахи ехэ дутагдалнуудые элирүүлээ. Нютагуудтахи партийна ба советскэ органуудта олон тооной хүдэлмэрилэгшэдэй байбашье һаа, колхозууд болон МТС-үүдтэхи ажал хэрэгэй түлөө хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ёһотой харюусалга тогтоогдоогүй. Партиин хэдэ хэдэн райкомуудай ба райисполкомуудай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахые мууса мэдэнэ.

Зорилго юуб гэхэдэ, районно звеное дүй дүршэлтэй партийна ба советскэ кадрнуудаар бэхижүүлхэ хэрэгтэй. Энээнэй тулада хүнүүдые зүбөөр хубаарилан табиха ба ажаллуулха, областной, хизаарнуудай ба республиканска центрнүүдтэхи аппарадай тооё хорооxo, үлүү надстройконуудые усадхаха ба һайн ажал хэрэг мэдэдэг хүдэлмэрилэгшэдэй нилээд ехэ хубииень районно звеное, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудые бэхижүүлхын тулада эльгээхэ шухала. Партийна организацинууд эрхимэй эрхим хэдэн мянган коммунистнуудые шэлэн оложо, тэдээниие партиин хүдөөгэй райкомуудта ба райисполкомуудта хүдэлмэрилхөөр эльгээхэ ёһотой болоно. Энэ хадаа ехэ ба харюусалгатай хүдэлмэри мүн, нютагуудтахи партийна органууд энээниие мэнэ гэһээр бэелүүлжэ орохо, тон оролдосотойгоор ба эрид шууд ябуулха ёһотой.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгын интересүүд хадаа партиин хүдөөгэй райкомуудай хүдэлмэриие үндэһөөрнь шэнэдхэн табихые эринэ. Партийна хүтэлбэриие колхозно ба совхозно үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта ойротуулха, деревнидэ партийно-эмхидхэлэй ба нитэ-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе үргэхэ шухала байһан тухай хэлэгдэнэ. Колхозуудые партиин райкомуудай зүгһөө хүтэлбэрилгэдэхи үндэһэн дутагдалые зайсуулха хэрэгтэй, тус дутагдал юун байгааб гэхэдэ, бодото байдал дээрэ колхозые хүтэлбэрилгын түлөө хэншье харюусадаггүй байһан юм.

Колхозуудые хүтэлбэрилгэдэ халирхайгаар, албан хойрогоор хандадаг ябадалай ямар юумэндэ хүргэдэг байһыень, тусхайлбал, партиин Псковско областиин Островско райкомой жэшээ дээрэһээ хаража болоно. Партиин райком хадаа хүдөө ажахые хүгжөөлгын үндэһэн асуудалнуудай шиидхэлгые мууса эрхилнэ. Районой олон колхозуудай жэлһээ жэлдэ оробһо тарянай, лёной ба бусад культурануудай тон бага ургаса хуряадаг, ниитын малажал хүгжөөлгэдэ, илангаяа тэрээнэй ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ зохихо анхарал табидаггүй байһаниинь энээгээр лэ тайлбарилагдана. Район дотор гээгдэнги колхозууд үсөөн бэшэ, гэбэшье, тэдэниие түрүү артельнүүдэй хэмжээндэ хүрэтэр үргэхэ тушаа райком зохихо хэмжээнүүдые абанагүй. Агротехникын түрүү арганууд, агрономическа наукын туйлалтанууд колхозно үйлэдбэридэ һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Мүнөөнэй условинуудта хүдөө ажахые хүтэлбэрилхын тулада тэрээниие һайнаар, бүхы талаарнь мэдэхэ, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай экономикые гүнзэгыгөөр, тодорхойгоор, ажал хэрэгые мэдэн шудалха хэрэгтэй, юрэнхы үгүүлэлнүүдээр, халирхай заабаринуудаар хизаарлажа болохогүй. Энэ юун гээшэб гэхэдэ, кадрнуудтай, түбхын түрүүндэ колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй кадрнуудтай үдэр бүри хүдэлмэрилхэ, түрүү дүй дүршэл шудалжа, тэрээниие колхозно ба совхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Партийна ба советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд заатагүй агрономууд байха ёһотой бэшэ, гэбэшье тэдэнэр хүдөө ажахын асуудалнуудые һайнаар мэдэхэ уялгатай.

Партиин районно комитедэй ажалябуулга ямараар табигдаха ёһотойб гэхэдэ, тусхай хүдэлмэрилэгшэ тусхайта колхоздо хүдэлмэрилхэ, тэрээнэй түлөө харюусаха ёһотой, кадрнуудые зүбөөр шэлэн ололгын, хүнүүдые зүбөөр хубаарилан табилгын, колхозчигуудай дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриин түлөө, тус колхозой үмэнэ байгаа зорилгонуудые шиидхэлгын түлөө тэрээнһээ асуугдаха ёһотой. КПСС-эй ЦК-гэй Пленум болбол МТС бүхэндэ хабаатай, партиин райкомой секретарь түрүүтэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэдые райком бүхэндэ байлгаха шухала, тэдэ хүдэлмэрилэгшэд хадаа МТС-тэ ба тэрээнэй харьяата колхозуудта партийно-политическэ хүдэлмэри ябуулха, эдэ колхозуудтахи ажал хэрэгэй түлөө райкомой үмэнэ харюусаха ёһотой гэжэ тоолоһон байна. Энээнтэй дашарамдан партиин районно комитедэй инструкторай үүргэ илангаяа ехээр ургана. Инструкторай сэхэ уялгань юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа хододоо үргэн ниитын дунда байха, партийна шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлгын түлөө тэмсэлэй бодото эмхидхэгшэнь байха ёһотой.

МТС-үүдэй ба колхозуудай партийна организацинууд хадаа хүдөө ажахые саашадань бэхижүүлхэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ туйлай ехэ хүсэн мүн. Үргэн ниитын дунда ябуулагдадаг эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй болоһон хүдөөгэй партийна организацинууд манайда олон. Гэхэтэй хамта, хүдөөдэхи партийна организацинуудай ажал-ябуулгада ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Олон организацинуудта партийно-политическэ хүдэлмэри ажахын зорилгонуудһаа таһарангяар ябуулагдана. Партиин райкомууд хадаа колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай партийна организацинуудай хүдэлмэридэ бага анхарал хандуулна, олон ушарта тэдээниие зүндэнь орхижорхино, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэдөө тэдэнэртэ түшэглэнэгүй.

Колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай партийна организацинуудые бэхижүүлгэ, хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлгэдэ тэдээнэй үүргые дээшэлүүлгэ хадаа союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд, обкомууд ба райкомуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Хүдөөгэй партийна организацинууд болбол хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ талаар бүхы ажал-ябуулгадань партийна комитедэй бата тулгуури мүн.

Хүдөөгэй партийна организацинууд социалистическэ хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэхын, колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлхын ба бүхы талаарнь хүгжөөхын, валовой ба товарна продукциие ехэдхэхын, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбүүдые саг соонь дүүргэхын, колхозуудай мүнгэн ба натуральна доходуудые дээшэлүүлхын, колхозчигуудай материальна ажана байдалые һайжаруулхын түлөө социалистическэ мүрысэө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой. Партийна организацинууд өөһэдынгөө бүхы хүдэлмэридэ колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай түрүү хүнүүдтэ түшэглэхэ ёһотой, тэдэ түрүүшүүлэй зэргэнүүд үдэрһөө үдэртэ ургаха, олошорхо байна.

Хүдөөгэй райкомуудай, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай партийна организацинуудай шухалын шухала зорилго юуб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые үргэн ниитын дунда мүнөө гүнзэгыгөөр тайлбарилха, хүдөө ажахы тушаа Пленумэй хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ талаар бодото хүдэлмэри эмхидхэхэ ябадал болоно. Партийна организацинуудай уялга юуб гэхэдэ, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ программые бодотоор бэелүүлгэдэ манай арадай бүхы хүсые элсүүлхэ ёһотой.

Мүнөө союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд ба обкомуудай пленумүүд боложо байна. Тэдээн дээгүүр КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар нютагуудтахи партийна организацинуудай зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдэнэ. Пленумүүдтэ хабаадагшад партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай зүгһөө хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдэхи дутагдалнуудые хурсаар шүүмжэлнэ, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, колхозно ба совхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ тодорхой замуудые заана.

Гэхэтэй хамта, партийна комитедүүдэй пленумүүд болбол КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар бодото хүдэлмэри хэдэ хэдэн партийна организацинуудта ёһотойгоор үшөөл дэлгэрүүлэгдээгүй гэжэ харуулна. Жэшээлхэдэ, партиин Новгородско обкомой пленум дээрэ райкомуудай секретарьнуудай хэлэһэн үгэнүүд дотор хүдөө ажахын асуудалнууд тушаа партиин шиидхэбэринүүдэй удхашанар тухай нилээд ехээр ба эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар партийна организацинуудай юу хэжэ байһан тухай тон багаар хэлэгдэһэн байна. Ургаса хуряалга, үрһэ хаалга, намарай пар хахалалга мэтын асуудалнууд бүлгэдөө шахуу орхигдоһон байха юм. Тиигэн гэһээ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгөөр область гээгдэжэ ябана.

Хүдөө ажахын ябажа байгаа хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар түгэсхэлгэ, ороһо таряа, хартаабха, овощь, мяха ба бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэлгэ, малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэлгэ хадаа социалистическэ хүдөө ажахын эрид дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй таһаршагүй хуби мүн. Партийна организацинуудай уялга юуб гэхэдэ, үргэн ниитын дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр шангадхаха, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые ажал хэрэг дээрэ бодотоор бэелүүлгэ хангаха ёһотой.

Хүдөөгэй райкомуудай, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай партийна организацинуудай хүдэлмэриин хэмжээе саашадань дээшэлүүлгэ, хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын методүүдые нарижуулан һайжаруулга хадаа колхозно ба совхозно үйлэдбэриие саашадань дэбжүүлхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгын эшэ үндэһэн мүн.

(«Правдын» октябриин 6-най түрүү бэшэгһээ).



Манай ороной социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүсэ ехэтэйгээр хүгжөөлгэ хадаа парти ба гүрэнэй, бүхы советскэ хүнүүдэй мүнөөдэрэй эгээн шухала зорилго болоод байна. Энэ зорилгые шиидхэхын тулада промышленна предприятинууд, заводууд, фабриканууд ба эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байһан инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба бусад мэргэжэлтэдэй дундаһаа хэдэн мянган хүнүүдэй һайн дураараа колхозуудта, совхозуудта ба МТС-үүдтэ ошожо хүдэлмэрилхыень манай парти уряалһан байна. Түрэл Коммунистическэ партиингаа энэ уряае советскэ хүнүүд халуунаар дэмжэбэ. Партиин ЦК-гэй Пленумэй түүхэтэ тогтоолтой танилсаад байхадаа мүнөө Улан-Удын промышленна предприятинуудта хүдэлмэрилжэ байгаа хүдөө ажахын мэргэжэлтэд колхозуудта ба МТС-үүдтэ хүдэлмэрилхэсэ ошожо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд-слесарьнүүд (зүүн гарһаа) Василий Кильдиков, Василий Гусев, Михаил Васильев гэгшэд Темлюйскэ, Ново-Брянска, Кабанскын МТС-үүдтэ хүдэлмэрилхэсэ ошохонь.

С. Марковай фото.

Советскэ патриодуудай үгэ

ХОРИНСК. (Манай корреспондентһээ телефоноор абтаба). «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые аймагай ажалшад хаа хаанагүй тон халуунаар угтаа. Энэ тогтоол хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ программамнай гэжэ ажалшад хөөрэлдэнэ. Урдань хүдөө ажахыда хүдэлмэрилжэ байгаад болиһон мэргэжэлтэд, илангаяа механизаторнууд машинно-тракторна станцинуудта ошожо хүдэлмэрилхөөр шиидэнэд. Хүдөө ажахыда ошожо хүдэлмэрилхыемнай эльгээгыт гэһэн мэдүүлгэнүүд мүнөө КПСС-эй айкомдо болон МТС-үүдэй дирекцинүүдтэ анханда хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд байһан аад, һүүлэй үедэ промышленна предприятинууд болон эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүдһээ үдэр ерэхэ бүри олоороо орожо байна. Тэдэ мэдүүлгэнүүд соогоо советскэ патриодууд хүдөө ажахыгаа эрид хүгжөөжэ, ойрын хоёр—гурбан жэл соо орон дотороо эдеэ хоолой продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохын, улам хүгжэжэ байгаа хүнгэн промышленностиие түүхэй эдээр хүсэд хангахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхөөр бэлэн байһан тухайгаа үнэн зүрхэнһөө бэшэнэ.

Коммунист-шофёр Чимит Нимаев КПСС-эй айкомдо эльгээһэн мэдүүлгэ соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Би Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай урда тээ Хориин МТС-тэ трактористаар хүдэлмэрилжэ байгаа һэм. Теэд армиһаа бусажа ерээд, мэргэжэлээрээ хүдэлмэрилөөгүйб. Мүнөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой танилсаад байхадаа, минии хүдэлмэрилхэ газар МТС-тэ гэжэ ойлгооб. Тиимэһээ намайе Хориин МТС-тэ трактористаар хүдэлмэрилхыемни эльгээхые ехэтэ гуйнаб».

Пленумэй тогтоолтой танилсажа, оронойнгоо хүдөө ажахые эрид шууд хүгжөөхын түлөө парти, правительствынгаа хараалжа, бэелүүлжэ байгаа шухала хэмжээ-ябуулгануудай удхашанарые ойлгоходоо промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд болон колхозуудта хүдэлмэрилжэ байгаа залуушуул хүдөө ажахын элдэб мэргэжэлтэд, тэрэ тоодо трактористнууд, комбайнернууд болохоёо хүсэнэ. Жэшээлхэдэ, аймпромкомбинадай слесарь Доржи Гармаев, Хориин леспромхозой шофёр Валентин Куклин болон бусад тракторист курсада, Советскэ Армиин зэргэһээ һаяхан табигдажа ерэһэн Геннадий Шодонов комбайнерай курсада ошохые хүсэһэн байна. Эдэ патриодуудай хүсэлые һайшаан дэмжэжэ, Хориин МТС-эй дирекци тэдэниие тракторнстын ба комбайнерай курсануудта эльгээхэ гэжэ шиидэбэ.

Ц. Дандаров.

Барилгын түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, тоо толгойе улам олошоруулха гэжэ заагдана.

Хэжэнгын аймагай Чесаныг сомоной «Коммунизм» колхозой гэшүүд энэ тогтоолые бэелүүлхын түлөө ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Колхозой барилгын бригада ниитынгээ малда дулаан ба һаруул байрануудые бариха хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо тэдэнэр 100 толгой гахайн багтаха нэгэ байра, үнеэдэй 2 байра барижа ашаглалгада тушаагаа.

Мүн һаяхан 50 тонныг багтамжатай овощехранилищи баригдажа дүүргэгдээ. Иигэжэ тэдэнэр 1953 оной барилгын хүдэлмэриин түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

Д. Николаев.

Ороо̄ho таряагаа түргэнөөр сэбэрлэжэ ниитын фонднуудые байгуулая!

Механизированнэ ток дээрэ

Бичурын аймагай Билютайн сельсоведэй Круминай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ электростанци барижа, 75 мориной хүсэтэй двигатель тодхоһон байгаа. Тэрэнэй ашаар ток дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдэй ехэнхи хубииень механизацилха аргатай болоһон байна. Центральна ток дээрэ клейтон, триер, хоёр юрын веялкэ мүн артелиин дархашуул нүхэд Ефимов, Гордеев гэгшэдэй шэнэдхэн таарууллһан конструкциин веялкэ хүдэлмэрилнэ. Мүн эндэ «ПЗС-3» гэжэ зерносушилка тодхогдонхой. Колхозник нүхэр Ефимовэй дархалан зохёоһон механическа транспортёр энэ сушилкада таряа оруулжа байдаг. Ефимов Гордеев хоёрой зохёоһон веялкэ юрын заводской веялкэһээ, мүн клейтонһоо ехэ юм, тэрээгээр нэгэ доро хоёр ондоо ороо̄hотой культурануудые сэбэрлэжэ болохо юм. Энээндэ 6—7 хүн хүдэлмэрилхэ зуураа нэгэ час соо 35—40 центнер таряа сэбэрлэжэ гаргана.

Веялкэнүүд ба триер 1,7 киловатт хүсэтэй электромоторoор хүдэлгэгдэнэ. Тиихэдэ клейтон, шэнэдхэн тааруулагдаһан веялкэ ба транспортёр хадаа электростанциһаа энерги абадаг түд бүриин электромоторнуудтай юм. Таряа сэбэрлэлгэ дээрэ электроэнерги хэрэглэһэнэйнь ашаар колхозчигуудай ажал хүнгэдхэгдэбэ. Жэшээнь, энээнэй урда тээ «ПЗС-3» гэжэ зерносушилка дээрэ 6—7 хүн хүдэлмэрилдэг байгаа һаа, транспортёр хэрэглэдэг болоһонһоо хойшо энэ хүдэлмэридэ оройдоо 2—3 хүн хүдэлмэрилдэг болоо. Тиихэдэ бүхыдөө ток дээрэхи хүдэлмэриһөө адагынь 10—15 хүн сүлөөлэгдэжэ, мүнөө ондоо хүдэлмэридэ ябажа байна.

Тогой бүхы талмай цементировалэгдэһэн ба эндэ һарабша сарайнууд түхеэрэгдэһэн байха юм. Энэ хадаа таряа бүрин бүтэнөөр гутаангүй байлгахада ба колхозчигуудай ажал хүнгэдхэхэдэнь туһална.

Круминай нэрэмжэтэ колхозд гансахан центральна ток дээрэ таряан сэбэрлэгдэнэ. Таряанажала бригада бүхэн эндэ түд бүриин би шыхан талмайнуудые эзэлэнхэй. Гэ бэшье, таряа хуряалгын эгээн ха луун хүдэлмэриин үелэшье ток дээ рэ 100 центнерһээ дээшэ таряа суг лардаггүй байха юм.

Ток дээрэ таряа сэбэрлэлгын б хатаалгын хэрэгсэлнүүдые эртээн һээ һайнаар бэлэдхэһэн дээрэһэ колхозчигууд таряа хуряалгын т рүүшын үдэрһөө таряа хатааха б сэбэрлэхэ хүдэлмэриие амжалтатай гаар ябуулжа байна. Колхозчигуу П. Дерюгина, М. Москвитина Л. Федотова, Е. Ефимова, А. Тимо феева болон бусад таряа сэбэрлэл гэ дээрэ эсэшэ сусашагүйгөө ажаллажа, үдэр бүриингөө даалга бариие 130—150 процент дүүргэн Колхозчигууд В. Судомойкин О. Шутилова, Л. Петрова, М. Тимо феева гэгшэд мүн лэ бусадһа гээгдэнэгүй.

Таряа сэбэрлэхэ ба хатааха хү дэлмэриие үргэнөөр механизацил һанай, колхозчигуудай шадамараа ба эсэшэгүйгөөр ажаллаһана ашаар Круминай нэрэмжэтэ колхо сентябриин түрүүшын үдэрнүүдһэ хойшо таряа тушааха үдэр бү риингөө графигые үлүүлэн дүүргэ дэг болоһон ба сентябриин 17-до та ряа тушаалгаар, МТС-эй хүдэлмэ риин түлөө натуротүлэбэри үгэл гөөр гүрэнтээ аймаг соогоо эгэ түрүүн тооcohон байха юм.

Манай ороной хүдөө ажахые саа шадань хүгжөөхын түлөө партии Центральна Комитедэй Пленумэ тогтоолдо харюу болгон, энэ арте лиин гэшүүд улам бүри эдэбхитэй гээр хүдэлмэрилжэ байна. Колхозо ток дээрэ хүдэлмэри нэгэшье үдэ зогсоогдоногүй, колхозчигууд эрхи шанартай үрһэнэй кондиционно та ряа бэлэдхэжэ байна. Мүнөө мян гаад центнер үрһэсэ тарилгын эр хим кондицатай болгоод байна.

М. Фалилеев.

Эрхим шанартай үрһэ хаажа байнабди

Манай колхоз урда жэлнүүдэйхидэ орходоо жэлнээгүй һайн ургаса абажа байна. Таряа сэбэрлэхэ машинануудые, хатааха сушилкануудые, сарайнуудые ба амбарнуудые эртэнһээ гүйсэд бэлэдхэһэн байнабди. Дороо цементтэй, дээрээ хушалтатай сарай, таряа хатааха сушилканууд заһабарилагдаһан, амбарнууд будагдаһан байгаа.

Августын хуушаар комбайнһаа гараһан шэнэ таряан шэрэгдэжэ эхилээ һэн. Энэ тарияе түргэн темпээр сэбэрлэжэ, Эхэ орондоо шэнэ таряанайнгаа дээжые тушааха зорилго манай урда табигдаба. Ушар иимэһээ «ОС—3» маркын таряа сэбэрлэдэг сложно машина хүдэлгэжэ, зарим үедэ сортировко, веялкэ гэхэ мэтые хэрэглэн, эршэмтэйгээр ажаллажа ороһон байгаабди. Түрүүшээр үдэр хүдэлдэг байһанаа, таряанай ехэ болоходо һүүлэй арбан хоног соо һүниин халаа эмхидхэжэ, үдэр һүнигүй ажалладаг болообди.

«ОС—3» болбол таряа сэбэрлэхэдэ һайн, бүтээсэ ехэтэй машина юм. Энэ машина таряа сорт сортоорнь илгадаг юм.

Халаанай 80 центнер таряа сэбэрлэхэ даалгабаритай байгаа һаа, эрхимынь 156 центнер хүрэтэр сэбэрлэнэбди. Тиимэ болохолоороо үдэрэй ба һүниин халаанда хамт 200 һайса гаран центнер таряа сэбэрлэгдэнэ. Энэ болбол таряа сэ бэрлэлгэ дээрэ ажалладаг колхоз нигуудай шэн зоригто ажалай ур мүн. Таряа сэбэрлэлгэ дээрэ ма шинистнууд И. Гончаров, Л. Пав лов, колхозчигууд С. Самойлова А. Бердникова, М. Третьякова Улан-Удэ городһоо колхоздо ту һалхаяа ерэһэн нүхэр Г. Михайло гэгшэд эрхимээр ажаллажа, таря сэбэрлэлгын хүдэлмэриие түргэдхэ нэ.

Һүүлшын арбан хоногой туршад эршэмтэйгээр ажаллажа, хамт 2000 гаран центнер таряа сэбэрлэ бди. Мүнөө 1500 гаран центнер та ряа гүрэндэ тушаагаад, 1000 туха центнер үрһэ хаагаад байнабди. Сэ бэрлэхэ таряан ехэ. Үдэр ерэхэ бү ри ехэ таряан сохигдоно. Бидэнэ саашадаа ажалайнгаа темпые һу ладхангүй, улам эршэмтэйгээ ажаллажа, бүхы таряагаа шадаа һаа түргэнөөр сэбэрлэжэ дүүргэх гэжэ шиидэнхэйбди. Тиигэжэ ерэх жэлэй үрһэ хүрэнгые эрхим шанар тай кондиционно таряагаар хүсэ хаажа шадаха байнабди.

Феофан Лалетин, Торин аймагай Ленинэй нэрэмжэт колхозой кладовщик.



Московско область. Колхозууд ба МТС-үүдтэ олон барилганууд захалагдаба. Ехэ теплицэнүүд ба малай байранууд, силоснэ башнинууд болон ажахын бусад барилганууд баригдажа байна. Машинно-тракторна станцинуудай шэнэ усадьбанууд баригдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Донской машинно-тракторна станциин шэнэ усадьбын барилга харагдана.

ТАСС-эй фотохроника

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

Партиин айком ба партийна эхин организаци

Хабарай полевой худэлмэриин түлэг ябуулагдажа байха үедэ Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо партиин айкомой секретарь нүхэр Попов ошоһон байгаа. Артелиин худэлмэриин дутуунуудые элирүүлжэ, тэдэниие зайсуулха хэрэгтэ правленидэмнай айкомой секретарь туһалха бэзэ гэжэ колхознигууд найдаһан байгаа. Теэд нүхэр Попов артелиин ажал худэлмэритэй халта мүлтэ танилсаад, таряанажалай бригадир, парторганизациин секретарь нүхэр Шунковтой хэдэн үгэ дуугаралсаһанайнгаа һүүлээр машинада һуужа, ондоо тосхон ябашаһан байна. Ушарынь, тэрэ үдэр соо хэдэн колхозуудта ябаха хүсэлтэй байһан юм.

Партиин Иволгын айкомой секретарьнууд колхозууд ба МТС-үүдтэ ябууд ороод лэ ябашадаг заншалтай болошонхой. Һаяхан нүхэр Попов нэгэ үдэрэй турша соо хоёр колхозоор, удаань Саянтын МТС-ээр ябажа ерэһэн байна. Нютагуудтахи байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдээгүй дээрэһээ айкомой секретарь колхозуудташье, МТС-тэшье горьтой туһаламжа үзүүлээгүй байха юм. Тэрэшэлэн аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачев, партиин айкомой этигэмжэтэд колхозуудта ябууд ороод гарадаг заншалтай юм.

Нэгэ цимэ баримта абажа үзэе. Нэгэтэ партиин айком аймсоведэй гүйсэдкомой харгы замай таһагые даагша байһан нүхэр Ивановые Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо этигэмжэтэнээр эльгээһэн байгаа. Хүдөө ажахые тэрэ муугаар мэдэхэ байһан дээрэһээ колхоздо бодото туһаламжа үзүүлжэ шадаагүй, харин хүдөө ажахын худэлмэриин ябаса тухай тоо мэдээ суглуулхаа һэшэ юушье хээгүй байха юм.

Партиин айкомһоо гү, али аймсоведэй гүйсэдкомһоо ямар нэгэн худэлмэрилэгшэ үдэр бүхэндэ шахуу Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ябадаг. Гэбэшье, артелиин ажал худэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдэжэ, дутуунуудыень зайсуулхын тулада эмхидхэлэй худэлмэри хэниншье ябуулдаггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, колхоздо малай ашаг шэмэ үгэлгын, түсэхэйлбал, һү һаалгын энэ жэлдэ эхээр доошоо орохониие партиин айком мэдэжэ байдаг юм. Хэрбээ, 1952 оной сентябриин 5-най байдалаар һаамхай үнеэн бүриһөө 1240 литр һү һааһан байгаа һаа, мүнөө жэлэй энэ үе хүрэтэр нэгэ үнеэнһээ 1103 литр һү һааһан байха юм. Малай ашаг шэмын доошолһоной гол шалтагаан юуб гэхэдэ, тэжээлэй база тус колхоздо байгуулагдажа дагдаагүй байна. Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай хэдэн олон шиидхэбэринүүд гаргагдаһан ба олон хэмжээнүүд харалагдаһан байбашье, энэ талаар ямаршье хубилалта болоогүй байһаар. Эдэ шиидхэбэринүүдые ба хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй худэлмэри ябуулагдаагүй, тэдэниие гүйсэдхэхын түлөө хэнэйшье харюусадагые дээрэһээ үнэтэ дурадхалнууд дүүргэгдээгүй.

Партийна эхин организацинууд манай партиин үндэһэ һуури болоно. Колхозууд ба МТС-үүдые хүтэлбэрилхэ талаар бүхы ажал ябуулгада партиин айкомууд партийна эхин организацинуудта түшэглэжэ, деревнидэ ябуулагдадаг худэлмэриин түлөө тэдэнэй үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ зэргэтэй. Теэд партиин Иволгын айком партийна эхин организацинуудай үүргые заримдаа тоодоггүй, тэдэниие һулаар хүтэлбэрилдэг байха юм. Партиин айкомой худэлмэрилэгшэд колхозуудта гарахадаа түрүүлэгшэнэртэнь ороод лэ, парторганизациин секретарьнуудтай, мүн коммунистнуудтай ба колхозно эдэбхитэдтэй хөөрэлдэн бусадаг.

Партийна эхин организацинуудые КПСС-эй айкомой ямараар хүтэлбэрилдэг байһые нимэ баримта элээр харуулна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нийтын малажалые хүгжөөлгэдэхи дутуунуудые зайсуулха зорилгоор партиин айкомой бюрогой заседани дээрэ түсэгаар асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Теэд колхоздо малажал хүгжөөлгэдэ юунэй һаад ушаруулдаг байһые урид мэдэхын, партийна эхин организацида партийно-эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэриие һулаар ябуулагдадаг байһанай шалтагаание элирүүлхын тулада партиин айкомһоо нэгэшье хүн ошоогүй байха юм. Харин парторганизациин секретарь нүхэр Шунковые бюрогой заседани дээрэ дуудажа асараад, зэмэлһэнэйнгээ һүүлээр, бүридхэлэйнь карточкада бэшэлгэтэйгээр партийна зэмэ тэрэнэйдэ үгэһэн байгаа.

Иигэжэ тус асуудалые зүбшэн хэлсэһэн, шиидхэбэри гаргаһан, секретариие зэмэлһэн байна.

Гурбан һара үнгэрөөд байхада нийтын малажалда тэжээл бэлэдхэхэ асуудалаар нүхэр Шунковой тоосоое эхэ яраалтайгаар баһа шагнаһан байна. Теэд партийна эхин организацида туһалхын оронд айкомой бюро хадаа нүхэр Шунковто бүридхэлэйнь карточкада бэшэлгэтэйгээр шанга зэмэ сонсхоодхиһон байна. Парторганизацинуудай секретарьнуудые хүмүүжүүлхэ талаар партиин айком нимээр лэ худэлмэрилдэг. Партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинарнууд бэлэдхэл багатайгаар, муугаар үнгэргэгдэжэ дээрэһээ тэдэнэй өөдтэй туһалдаггүй байха юм.

Аймаг соо таряа хуряалгын үргэлжэдөө эхилһээр 10 хоноод байхада, айкомой худэлмэрилэгшэд парторганизацинуудай секретарьнуудтай семинар үнгэрөөгүй байнаа гэжэ гэнтэ мэдэһэн байгаа. Телефоной абьянууд таһалгаягүй гаража, таряа хуряалгын түлэг ябажа байхада парторганизацинуудай секретарьнууд, тэрэ тоодо нүхэр Шунков семинарта дуудуулһан юм.

Семинар дээрэ «Хүдөөдэ ябуулагдаха агитационно-олигуулжамжын худэлмэриин формо ба методууд тухай» асуудалаар партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша байһан нүхэр Сотничын хэлэн удха муутай элидхэлые секретарьнууд шагнаһан байгаа.

Партийна эхин организацие һулаар хүтэлбэрилһэн дээрэһээнь Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо партийно-эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг байна. Тэдэ партийна суглаанууд илейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг, нийтэ-политическэ худэлмэри колхозой урда табигдажа байһан тодорхой зорилгонуудтай нигтаар холбогдодоггүй байна. Тус артельдэ «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол һулаар тайлбарилагдана. Олонхи агитаторнуудынь колхозникуудай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэггүй байха юм. Мүн энэ зоной дунда культурно-гэгээрэлэй худэлмэри муугаар ябуулагдадаг. Эдэ бүгэдын түлөө партиин организациин бюро ба секретарь хэлсээнгүй зэмэтэй гээшэ. Теэд партиин айкомой зүгһөө шанга хиналта хэгдээгүй, үдэр бүри тодорхойгоор хүтэлбэрилээгүй дээрэһээ эдэ дутагдалнууд гарана.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол хадаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ үргэн арга боломжо нээжэ үгөө. Энэ тогтоол бодбол колхозууд болон МТС-үүдые хүтэлбэрилгын методуудые сайн хүгжөөхэ нарижхулхые, тэдэниие бодото һайнаар хүтэлбэрилхые партийна органуудһаа эринэ. Энээнгүйгөөр хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ зорилгонуудые шиидхэжэ аргагүй байна.

В. Павлов.



Федор Емельянович Хмелев Ленинэй орденто ПВЗ-дэ 1936 онһоо хойшо худэлмэрилнэ. Мүнөө тэрэ шлифовальщигаар худэлмэрилжэ зуураа, һара бүриингөө даалгабариие 280 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Хмелев ажаллажа байна.

В. Муллерай фото.

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ КОЛХОЗДО

ЭРХИМ АЖАЛАЙ ҮРЭ

Колхозой эрхим луговодууд нүхэд Ц. Цыренов, Ц. Баторов, Г. Гыпылов, Б. Будаев гэгшэд агротехникын түрүү методые ажал дээрэ хэрэглэжэ, энэ жэлдэ һайн амжалта туйлаба. Тэдэнэр нёдондо үбэл даажа абаһан 300 гектар талмай дээрэ 1900 кубометр мүльһэ хүргэжэ, хэдэн зуун тэргэ шагшабха гаргаһан ба бусад худэлмэри хэһэн байна. Энэ оролдосотой ажалынь эрхим үрэ үгөө: тэдэнэй дунда жэшээгээр гектар бүриин 50—60 центнер үбһэ хуряаһан байна.

Луговодуудай оролдосотой ажалай ашаар колхоз энэ жэлдэ нёдондо жэлэйхиһээ нилээд ехэ үбһэ хуряагаа.

Мүнөө луговодууд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй материалнуудтай танилсаад, туйлаһан амжалтануудаа бури арьбадхаха зорилгоор сабшалан дээрээ канаванууды малтажа захалаа.

ТЕЛЕФОНТОЙ БОЛОБО

Колхозой центр—Ягдаг тосхондо телефоной коммутатор тодхогдобо. Иигэжэ эгээн холын колхоз аймагай центртэй телефонно холбоотой болобо.

Телефонууд сомоной соведэй, колхозой правлениин ба бусад байшангуудта тодхогдоо.

МАЛДА ДУЛААН БАЙРА

Нүхэр Дылыковэй хүтэлбэрилдэг барилгын бригада нингышэгэ адуу малда дулаан ба һарууl байранууды барина. Һаяхан тэдэнэр 1000 тахяагай багтаха хоёр байра шэнээр барижа, ашаглалгада тушаагаа.

Мүнөө тэдэнэр моридой байха ба племенной үнеэдэй типовой байрануудые барижа байна.

Б. Мунгунов.

Доторой резервнүүдые хүсэдөөр хэрэглэхэ

Улан-Удын Ленинэй ордента паровозо-вагонно завод республика соогоошье, мүн Зүүн Сибириин түмэр зам дээрэшье эгээл ехэ предприятинүүдэй нэгэниинь болоно. Энэ завод бүхы Сибирь, Дальна Востогые паровоз ба вагонуудай заһабаряар хангахаһаа гадна, Воронежско, Чкаловска, Полтавска ба бусад заһабарийн заводуудые запасной частьнуудаар, шэрэмэй ба зэдэй шудхамал хэрэгсэлнүүдээр хангадаг байна.

Манай заводой металлургическа үйлэдбэринь, механическа станогуудайнь парк тон ехэ. Тиимэһээ жэл ерэхэ бүри үйлэдбэридэнь шэнэ шэнэ машина зэмсэгүүд хэрэглэгдэнэ. 1952 ондо трубна котёлой барилга захидхагдаһан байна. Энэ жэлдэ пружинна шэнэ цех ашаглалгада ороходо ёнотой. Мүнөө тепловозуудай тендернүүдые бүтээхэ ба тепловозуудые шэнэдхэн хубилаха даалгабаринуудые абанхайбди.

1940 онойхитой жэшээлбэл, 1953 ондо заводнай ажалайгаа бүтээсые нилээд ехээр дээшэлүүлһэн ба продукциингаа ассортиментые олошоруулһан байна. Үйлэдбэриин цикл богинодхохын тулада худэлмэриин түргэдхэлгын арганууд үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Металлургическа цехүүдтэ эдэ арганууд булад хайлуулгада, центробежно шудхалгада хэрэглэгдэнэ. Энээнэй ашаар металлай хайлуулга 6 часһаа 4 час 30 минута хүрэтэр хороогдоо. Центробежно шудхалгые хэрэглэһэнэйнгээ ашаар шудхалга дээрэ гарадаг голодһые 38 процентээр доошолуулаабди. Тэрэшэлэн кислородно үлеэлгээр шэрэм хайлуулдаг болоход, голодһо гаргалга 15 процентээр доошолоо.

Вагонуудай түмэр бүрээдһэнүүдые заһабарилха тусхай бригаданууды байгуулжа, үйлэдбэриин цикл аяар 25 нормо-часаар багадхагдаа. Тиин ажалай бүтээсэ 30 процентээр дээшэлһэн байна.

Заводой цехүүдтэ металл түргөөр отолхо метод үргэнөөр дэлгэржэ байна. Завод доторой сууда гарапаа токарь Воронин энэ методээр худэлмэрилжэ, вагоной мөөрин голые 24 минута соо точилдана. Урдань тус операци 103 минута соо хэгдэдэг байһан юм. Мүн токарь Ефимкин паровозой золотникова дискые (нормын ёһоор 297 минута) 29 минута соо бүтээнэ.

Мүнөө завод доторнай металлые түргэнөөр отолхо талаар нүхэр Колесовой методые 200 гаран хүн шудаланхай. Түмэрые гараар эгололо ба гагналга автоматикаар һэлгэгдэжэ байна. 1952 ондо жаротрубна котелнуудые гаргалгада автоматическа гагнуури 45 процент хэрэглэгдээ һаа, энэ жэлдэ манай инженернүүд ба техингүүдэй творческоор худэлмэрилһэнэй ашаар тус худэлмэри 84 процент хүрэтэр автоматизацилагдаба. Автоматическа гагнуури хадаа гагналгын шанарые эрид дээшэлүүлһэн, үйлэдбэриин циклые 6—8 дахин хороогоһон байна.

Заводой үйлэдбэриин хүсые ба доторой резервнүүдые дүүрэнээр хэрэглэхын түлөө тэмсэл иигэжэ ябуулагдагдабашье, дутуу дунданууд үшөө олон. Заводой таһагуудай ба цехүүдэй начальнигууд энэ шухала асуудалые хүсэдөөр шиидхэжэ шадангүй. Паровозууд ба вагонуудые заһабарилха дээрэ үйлэдбэриинь циклнүүдэй ехэһээ болоод, мүнгэн зөөри үлүү ехээр гаргашалагдана. Мүнөө заводойнмай инженер, конструктор, технолог ба худэлмэрилэгшэ бүхэн Агуу Октябрьска революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, үйлэдбэриин циклые хороохын, продукциин өөрынь үные химдаруулхын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэжэ байна.

И. Краснов,
заводой главна инженер.

Хүдөө ажахыда тоног зэмсэг элбэгээр үгэе

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй түүхэтэ тогтоол, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолнууд хүдөө ажахын худэлмэрилэгшэдые, колхозникуудые ба бүхы советскэ хүнүүдые шэн габьяата ажалда зоригжуулна.

Һаяхан Закаменай аймагай промкомбинадай худэлмэрилэгшэд тус тогтоолнуудые зүбшэн хэлсээ. Комбинадай хирпиисын цехын мастер нүхэр Мункуев үйлэдбэрингөө зүблөөн дээрэ иигэжэ хэлээ:

— Парти, правительствомнай бидэнэрэй зол жаргалые ехэ болгохын тула үдэр бүриин анхарал оролдого гаргана. Энээнэйнь харюуда бидэнэр, комбинадай худэлмэрилэгшэд ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлэн, колхозуудта ба хүдөөгэй ажалшадта һайн шанартай продукци үгэхэбди. Хүдөө ажахые хүгжөөлгөдэ табигдаһан харюусалгата зорилгонуудые бэелүүлхэдэ туһаламжа үзүүлжэ байхабди.

Комбинадай модо бэлэдхэлэй бригадын бригадир нүхэр Аюшеев үгэ хэлэхэ зуураа, модо бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин 5 болотор дүүргэхэ, жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур үшөө нэгэ һарын даалгабари дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлбэ.

— Манай коллектив валовой продукци үйлэдбэрилгээр зарим [illegible] амжалтануудые туйлаа,—гэжэ комбинадай директор нүхэр Дамбаев зүблөөнэй эсэстэ хэлэбэ.—Гэбэшье, эдэ амжалтануудаараа һанаагаа амараад, ажалдаа бии байһан дутуу дунданууды мартажа болохогүй. Шарга, тэргэ хэхэ ба извёстко үйлэдбэрилхэ цехүүд мүнөө болотор хангалтагүйгөөр ажаллажа байна. Эдэ зүйлнүүдээр бидэнэр колхозуудые ба ажалшадые гүйсэд хангажа шаданагүйбди. Мүн тиихэдэ, гаргаһан продукцимнай шанар һайн гэжэ болохогүй. Бидэнэр тон ехэ арга боломжотойбди. Эдэ арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэжэ шадаа һаа, валовой ба товарна продукци үйлэдбэрилгэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэмнай лабтай.

С. Попов.

КПСС-эй Городской райкомой пленум

КПСС-эй Улан-Удын Городской райкомой пленум һаяхан болобо. Ажалшадые эдээ хоолой ба промышленна эд товарнуудаар хангадаг городой предприятинүүдэй худэлмэриие һайжаруулха тухай асуудал тэндэ зүбшэн хэлсэгдээ.

СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, городой худалдаа наймаанай ба нийтын эдээ хоолой зарим организацинууд болон предприятинүүд ажалшадай материальна ажабайдалые ба тэдэниие культурнаар хангаха хэрэгтэ анхаралаа һайнаар хандуулдаг болоожо байһые пленум дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Гэхэ зуура, городой мастерскойнууд, худалдаа наймаанай ба нийтэдэ эдээ хоолой предприятинүүд городой ажалшадай ургажа байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые дүүрэн хангажа үшөө шаданагүй.

Городой олохон предприятинүүдэй партийна организацинуудай худэлмэридэ бии байһан дутагдалнууд пленум дээрэ элирүүлэгдээ. Тэдэниие усадхаха ба ажалшадай улам ургажа байгаа материальна ба культурна хэрэгцээнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангаха талаар зохихо тогтоол батадан абтаа.

ПРОПАГАНДИСТНУУДТА ТУҺАЛАМЖА

Капиталистическэ оронуудай гүрэнэй бюджедүүд юун тухай хэлэнэб

Һаяхан баталагдаһан СССР-эй Гүрэнэй бюджедые ба союзна республиканүүдай 1953 оной Гүрэнэй бюджедүүдые манай Эхэ ороной бүхы ажалшад, бүхы түрүү хүн түрэлтэн нэгэн һанаагаар һайшаагаа.

Советскэ Союзай шэнэ бюджедэй, союзна республиканүүдай шэнэ бюджедүүдэй статьа, тоо бүхэн социалистическэ үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ ба нарижуулан һайжаруулха, ажалшадай ажабайдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха тухай парти, правительствын угаа ехэ анхарал оролдолгын эли тодо гэршэ болоно.

Советскэ гүрэнэй шэнэ бюджедэй доходуудай гол хубинь социалистическэ ажахыһаа ородог юм: 1952 оной бюджедэй [illegible] арад зоноһоо налог, татабари болон түлэбэринүүдээр бюджедтэ орохо мүнгэн зөөри бага болгоһоо.

Гүрэнэй бюджедһээ арадай ажахыда, социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта ба гэр байра барилгын хэрэгтэ мүнгэ хэмналтагүй нилээд ехэ болоо.

Советскэ Союзай 1953 оной бюджет хадаа амгалан байгуулалтын бюджет мүн.

Капиталистическэ оронуудай бюджедүүд тад ондоо байдаг юм.

* * *

Капиталистическэ гол гүрэнүүдтэ үнгэрэгшэ жэлэй гүрэнэй бюджедүүдэй дүүргэлтын дүнгүүд толилогдоо, энэ жэлэй бюджедүүдэй проектнүүд тушаа капиталистическэ гүрэнүүдэй парламентнүүдтэ үгэ хэлэлгэ болоо.

Эдэ бүхы бюджедүүд ба проектнүүдэй тоо баримтанууд дайн сэргээ бэлэдхэлгын политикые ябуулһанай эсэсгүй [illegible] экономикын [illegible]. Бюджедэй эдэ тоонууд хадаа капиталистическэ оронуудай гүрэнэй финансын кризисто орохон тухай, шунахай монополистнуу-дые баяжуулхын тула ажалшан арадай түлэдэг түлэбэринүүдые [illegible].

Бюджедүүдэй тусхай тоо баримтануудые хаража үзэхэдэ, сэрэгэй зэбсэг зэрлэлгын бэлэдхэлгын ба «хүйтэн дайнай» политикын зарим тэды дүнгүүдые гаргажа болохо юм.

США, Англи ба Францин агрессивна этэгэдүүдэй зэбсэглэлгын политикые хэмжээгүй ехээр ябуулһанай шалтагаанаар мүнөө жэлэйнь сэрэгэй гаргашанууд Корейдэ Американ шуһата интервенции эхилхын урда тээхи 1949—50 онойхитой сасуулбал 2—4 дахин ехэ болоо. Эдэ гаргашанууд дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ байһанһаа олон арба дахин ехэ болоо.

Хэблэлдэ тунхаглагдаһан бюджедэй тоонуудтай танилсахада, сэрэгэй гаргашанууд США-гэй бюджедэй бүхы гаргашануудай 73 процент, Англиин бюджедэй—42 процент, Францин бюджедэй—33 процент болоно.

США-гэй СЭРЭГЭЙ ГАРГАШАНУУД
(миллиард доллароор).



Иимэ туйлай ехэ мүнгэн зөөри томо томо капиталистическэ гүрэнүүдэй зүгһөө дайнай бэлэдхэлгэдэ ба булимтаран абахын түсэб бэелүүлгэдэ зориулагдана. Дайнай бэлэдхэлгэдэ зориулагдаһан гаргашануудай хэм хэмжээгүй ехэ болоод байбашье, хүн зоной хэрэгцээ хангалгада гаргашалагдадаг мүнгэн тон бага болоодоо. США-е захирдаг нюурнуудай финансова нимэ политика ябуулһан дээрэһээ, 1945 онһоо 1952 он хүрэтэр больницанууд хойшонуудай нийтэ тоонь 282 мянгаар үсөөн болобо, зарим штадуудта эмнэлгын эмхи зургаануудай тоонь 20—25 процентээр хороогдоһон байна.

Мүн энэ үедэ сэрэгэй казарманууд, лагерьнуудые болон США-гэй эзэлгэ хэрэгтэй гэр байрануудые бариха хэрэгтэ жэл бүри 4,5 миллиард доллар, тодорхойлон хэлэхэдэ, 1953—54 оной США-гэй бюджедэй [illegible] сумма хэдэн дахин ехэ мүнгэн гаргашалагдаха юм.

Энэ хадаа капиталистическэ оронуудай бюджедүүдэй мүнгэн зөөринь арад зоной эсэргүүгээр, үсөөхэн монополистнуудай [illegible] хэрэгтэ зорюулагдадаг байһые тодоор гэршэлнэ.

Туйлай ехэ сэрэгэй гаргашанууд хадаа хүн зонһоо суглуулагдадаг налог татабаринуудаар бүрдэнэ. Тиимэ ушарһаа арад зоноһоо татагдадаг албанай налогой хэмжээн капиталистическэ оронуудта [illegible] ехэ болгоһон юм.

1952 оной США-гэй национальна олзо доходой 30 процентнь, Францин —30 процентнь, Англиин —42 процентнь налогоор дамжан бюджедтэ оруулагдаһан байна.

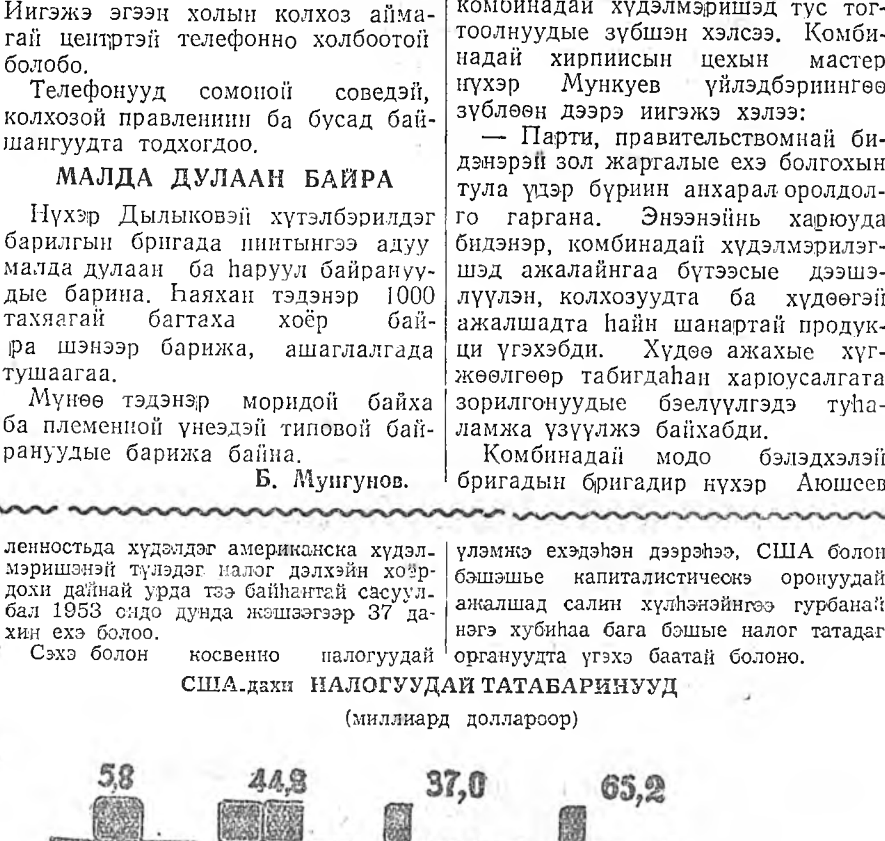
Налогой хэмжээ ехэ болгожо, олзын налог түлэгшэдэй тооё олошоруулжа, мүн үгытэйшүүлэй налог гэжэ В. И. Ленинэй нэрлэһэн косвенно налогуудые хэмжээгүйгөөр ехэ болгожо, бага салин хүлһэ абадаг хүн зоноһоо угаа ехэ налогуудые суглуулна.

Налогой алагада косвенно налогуудай хубинь угаа ехэ хэмжээтэй болоо. Энэнь США-да 40 процент, Англида—44 процент, Баруун Германида—60 процент, Францида—75 процент, Италида—84 процент болоно.

Сэхэ налогуудай хэмжээнэй ехэ болоһон дээрэһээ, юумэ бүтээдэг промышленностьда худэлдэг американска худэлмэрилэгшэнэй түлэдэг налог дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ байһантай сасуулбал 1953 оной дунда жэшээгээр 37 дахин ехэ болоо.

Сэхэ болон косвенно налогуудай улэмжэ ехэдһэн дээрэһээ, США болон бэшэшье капиталистическэ оронуудай ажалшад салин хүлһэнэйгөө гурбанай нэгэ хубиһаа баһа бэшые налог татабари гаргашануудта үгэхэ баатай болоно.

США-дахи НАЛОГУУДАЙ ТАТАБАРИНУУД
(миллиард доллароор)



Арад зонһоо татадаг налогые хэды шэнэһээ ехэ болгобошье, агрессивнэ Атлантическа блогой зонхилогшод туйлай ехэ сэрэгэй гаргашануудые налогой мүнгөөр бүтээжэ шадахаа болёо. Ушар иимэһээ, капиталистическэ эдэ оронуудай бюджедүүд дефицидтэй ороно.

США-гэй бюджет 1952—53 оной дүүрэхэдэ США-гэй бюджедэй дефицит 9,4 миллиард доллар гү, али энэнэй урдахи жэлэй дефицидһээ 2,3 дахин ехэ болоо. США-гэй 1953—54 оной бюджедэй урда тээ 5 миллиард гаран долларой дефицидые хараална. Гэбэшье, конгрессменүүдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, ерэхэ жэлдэ США-гэй бюджедэй дефицидынь 9—10 миллиард доллар болохо юм.

Англиин үнгэрэгшэ 1952—53 оной бюджедэй доходуудынь гаргашануудһаа ехэ байхаар баталагдаһан абтаһан болобошье, зэбсэглэлгын политикые ябуулһан дээрэһээ бюджедэйнь дефицит 521 миллион фунт стерлинг болобо. Англиин 1953/54 онуудай бюджет хадаа 580 миллион фунт стерлинг дефицит сэхэ хараалһан байха юм.

Францин бюджет угаа хүндэ байдалда оронхой. 1952 ондо Францин бюджедэй дефицит 800 миллиард франкһаа дээшэ гараһан юм, харин 1953 оной бюджедэй проект хадаа доходуудынь гаргашануудһаа 906 миллиард франк бага байхаар хараалһан, энэнь бюджедэй бүхы гаргашануудай ¼ шахуу байна.

Тиимэ болохолоор, хэрбээ урдань капиталистическэ оронуудай правительствонууд бюджедэйнгөө орошо гарашые балансировалха гэжэ найдадаг байгаа һаа, мүнөө энэ дэмы оролдолгоёо орхохо баатай болоо. Тэдэнэр нилээн ехэ хэмжээнэй дефицит сэхэ хараалһан бюджедүүдые табидаг болоо.

Бюджедэй дефицидээ урьһалажа [illegible] эмиссээр бүтээдэг юм. Урьһалалга [illegible] эмиссэ хэрэглэлгэ хадаа гүрэнэй [illegible] мүнгэнэй эрьесэые ехэ болгоно, мүнгэнэй худалдан абаха шадабарие унагаана, инфляцие [illegible] саашань гүнзэгыруулнэ, ажалшадай ажабайдалай үнэ сэнгые дээшэлүүлнэ.

Мүнөө эрьесэдэ байһан мүнгэнэй тоо дайнай урда тээхитэй сасуулбал США-да 5 дахин, Англида—3 дахин, Францида—21 дахин ехэ болоһон байна. Энэ хадаа арад нийтын ажамидаралай хэмжээе доошолуулан, өөһэдыеэ баяжуулхын тула инфляцие зонхилогшо ангинуудай улам үргэдхэжэ байһыень гэршэлнэ.

Американска долларой худалдан абаха шадабари бага болоһоние харадаа абахада һаа 1953 оной түрүүшын хахад жэлдэ США-гэй корпорацинуудай олзонь дайнай урда тээхи хэмжээнһээ 6 дахин ехэ болоо!

Ажалай улам хүшэр хүндэ болоһые хараадаа абаа һаа, дайнай урдахи хэмжээнһөө ороходо ажалшадай бодото салин хүлһэн США-да 30 процентээр, Англида—33 процентээр, Франци болон Италида—50 процентээр доошоо оробо. Ажалшадай туйлай ехээр үгыдэрлын хэмжээн нимэ байна. Национальна доходтохи ажалшадай хубинь унаалга тэдэнэй үгыдэрэн [illegible] гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, США-да ажал хэдэг хүн зоной доходуудай хубинь 1940 ондо национальна доходой 47,4 процент, 1948 ондо 44,3 процент байгаа һаа, 1951 ондо 41,9 процент хүрэтэр доошоо орохон байха юм. Баруун Германида национальна олзо доходто салин хүлһэнэй хубинь 1950 онһоо 1952 он хүрэтэр 8 процентээр доошоо оробо.

Ажалшадай улам ехээр үгыдэрлэгэ, тэдэнэй худалдан абаха шадалай улам бага болоолго, эдэ хоолой болон үргэн хэрэглээнэй тон ехэнхи эд таваарнуудай [illegible] хадаа экономикые сэрэгэй байдалда оруулһанай, «хүйтэн дайнай» политикые ябуулһанай дүнгүүд болоно.

Ушар иимэһээ, агрессивнэ Атлантическа блогой оронуудай [illegible] политикада, Холбоото Штадуудай агрессивнэ бүлэгүүдэй политикада эсэргүүсэл улам шангарана. Американска сэрэгэй түсэбүүдтэ арад нийтын эсэргүүсэлгэ улам ехээр үргэжэ [illegible] олон миллион арад нийтын [illegible].

Д. Никитин.
(«Правдаһаа»).

КУЛЬТУРНА ТЕМЭДЭ

Бүхы клубууд культурын бодото гуламтанууд болохо ёһотой

...ртиин Центральна Комитедэй ...брьска Пленумэй тогтоолой ... манай ороной хүдөө ажахые ...схэхэ хүгжөөжэ, арадай хэрэг... хоолой бүхы продуктнуу... дэлгэр болгохо, промыш... хэрэгтэй түхэй эдүүдые ... хэмжээгээр үйлэдбэрилхэ ...табигдана. Тиигэжэ ойрын ... жэлэй турша дотор манай оро... ажана байдалай хэм... дээшэлхэ болоно.

...хүдөөгэй бүхы ажалшад... тайлбарилан ойл... тула хүдөөгэй культурно... эмхи зургаанууд шу... дүүргэхэ ёһотой. Пар... Центральна Комитедэй Пле... тогтоолой гарамсаар манай ... эдэбхитэй малажалай фермэ... тараанажалай бригада... хэдэн элидхэл, лекци бо... хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. ...харалһан энэ программа... сахуурая манай кол... малай үбэлжэлгые һай... үнгэргэхэ тухай, хабарай ... эрхимээр бэлэдхэхэ ту... энэ жэлэй ажахын-поли... кампанинуудые эмхитэй... тухай тодорхой уял... абаһан байха юм. Мүнөө манай Ворошиловай нэрэмжэ... колхозой тараанажалай брига... гэшүүд тарягаа хуряажа ...ээд, һайн шанартай үрһэнэй ...ые хүсэд дүүрэн хаагаа. Ма... үбэлэй байранууд шэнээр ба... жа, заһабарилагдажа байна.

...олхозой клубай дэргэдэ лектор... группа бии болгогдонхой. ...гэшүүд колхознигуудай дунда элидхэл, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые саашадаа саг үргэлжэ үнгэргэхэ байна. Тэрэнһээ гадна, драматическа болон хоровой кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Бидэнэр өөһэдынгөө дундаһаа дуушадые, хүгжэмшэдые, шатар наадагар хүнүүдые болон үльгэршэдые бэлэдхэхэ зорилготойбди. Тэдэнэй хүсөөр колхознигуудай дунда элдэб наада зугаа эмхидхэхэ ба уранһайханай самодеятельностиин концертнүүдые табиха байнабди.

Энэ жэлэй ноябриин 1-дэ манай колхозой клубай шэнэ байшан ашаглалгада оруулагдаха юм. Клубаймнай энэ хоёр дабхар байшан хоёр зуугаад хүнэй багтаха заалтай, кружогуудай хүдэлмэрилхэ таһалгануудтай, тэрэнһээ гадна, биллиард наадаха, шатар, даам табиха тусхай газарнуудшье бии. Клубай дэргэдэ ехэ библиотекэ байха юм. Эдэ бүхэ, комнатануудые элдэб янзын плакадууд, картинануудаар, лозунгнууд болон бусад гоёолтын зүйлнүүдээр шэмэглэгдэхэ байна. Клубтамнай электрическэ гэрэл ба радио оруулагдаха юм.

Иимэ һайн клубай байшантай болоод байхадаа бидэнэр культурно-гэгээрэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэрие улам үргэн далайсатайгаар, бүри тодорхойгоор ябуулха ёһотойбди. Эгээл тиимэһээ клубайнгаа хүдэлмэрие партийна организацитай хамта зохёоһон түсэбэй ёһоор саашадаа үргэлжэлүүлхэ байнабди.

Ц. Эрдынеев, Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай хүдөөгэй клубые даагша.

...шагшадаймнай тоо олошоржо байна

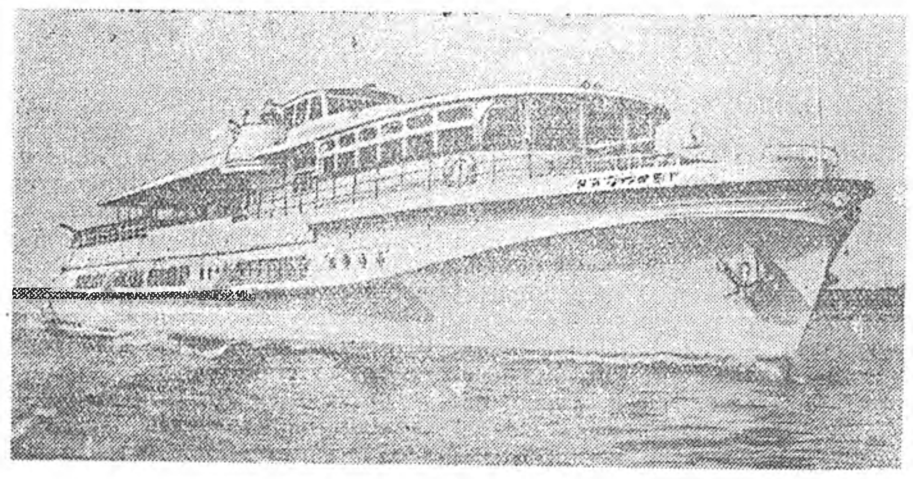
...гээшэ хүнэй эрхим хани ...мүн. Һонирхолтой номуудые ...жадаа, элдэб саг үедэ болоһон ...этэ событинуудтай танилсанаб... өөһэдынгөө мэргэжэл шадаба... дээшэлүүлхэ талаар тон ехэ ...абанабди. Тэрэшэлэн бүхы ...йн прогрессивнэ хүн түрэлтэ... вождьнор Маркс, Энгельс, ..., Сталинай хэтэдээ мүнхэ зо...уудые шудалжа, манай орон... коммунизм байгуулха талаар ...ла заабаринуудые абадаг бай...

...ай хүдөөгэй библиотекэдэ ...гаран номууд бии. Энээнһээ ..., элдэб журналнуудые, цент...на, республиканска болон ай... газетэнүүдые захидагбди. ...библиотекынгээ хүдэлмэрие саа...нь бүри һайжаруулхын тулада ...эмхидхээбди. 11 нүүдэл биб...лиотекэнүүдые бүридхэжэ, малажа...холын гүүртэнүүдтэ, тарян...ай ба тракторна бригадануудта ...гээбди. Тэдэ библиотекэнүүд... ажалшад ном абажа уншана. ...һүүлэй үедэ өөһэдымнай биб...лиотекын уншагшадшье олошоржо ... Тэдэнэй тоо хамта дээрээ ...гаран хүн болоо. Фермэнүүд ...бригадануудта эльгээгдэһэн ...уудые үе үе болоод лэ һэлгүүлнэбди. Манай библиотекын эдэбхитэд СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй материалнуудтай ажалшадые танилсуулна. Мүн тэрэшэлэн «дайшалхы хуудаһануудые» гаргахадань туһална.

Уншагшадай тоогой улам олошорхотой хамта тэдэнэй эрилтэ ехэ болоно. Эгээл тиимэһээ саг үргэлжэ библиотекынгээ номуудые нэмэжэ байха болонобди. Колхозой адуушан Б. Батуев, хонишон Д. Бунеев, тракторна бригадын учётчик Д. Цыденов, колхозница П. Мухолзоева, багша Л. Линхобоин болон бусад библиотекымнай эдэбхитэй уншагшад гэжэ тоологдоно.

Уншагшадайнгаа тооё улам олошоруулхын түлөө бидэ саашадаашье оролдохо зорилготойбди. Зүгөөр, библиотекымнай гэр байра заһабарилха, үбэлдөө хүсэд хүрэхэ түлеэ бэлдэхэ, номоймнай фондые улам ехэдхэхэ талаар сомоной Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Тунхеев зохихо туһаламжа үзүүлхэ бэзэ гэжэ найданабди.

Ж. Цыденова, Ториин аймагай Доодо-Бургалтайн хүдөөгэй библиотекые даагша.



Судна барилгын ба судна заһабарилгын московско завод хүсэтэй комфортабельна теплоходуудые барижа байна. Эдэ теплоходууд ороной схэнүүд водохранилищинуудаар ябаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Восход» гэжэ шэнэ теплоход.

ТАСС-эй фотохронико.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Хүдэлмэриин үдэрэй гуримые эбдэнэ

Советскэ эмхи зургаануудта хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой гаран сасуу Зэдын аймгүйсэдкомдо тэрэ тусхай зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Тэрээн дээрэ аймгүйсэдкомой таһагуудые даагшанар болон аймагай центрын бусадшье эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаһан юм. Зүблөөндэ хабаадагшад хүдэлмэриин сагые нигтаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой угаа ехэ удхашанартай байһые тэмдэглээд, өөһэдынгөө эмхи зургаануудта энэ талаар бии байһан дутагдалнуудые эрид шүүмжэлһэн байгаа.

Тэрээнһээ хойшо аймагай зарим эмхи зургаануудта хүдэлмэриин үдэрэй гурим наринаар сахигдадаг боложо байна. Жэшээлхэдэ, аймагай финансова таһагта (даагшань нүхэр Мангутов) хүнүүдэй ажалдаа ерэһэн, ошоһоние тэмдэглэхэ журнал хэгдээ. Энэ таһагайхид хүдэлмэриингөө үдэрэй сагые зүбөөр ашаглана.

Гэхэ зуура, аймагай олохон эмхи зургаануудта хүдэлмэриин үдэрэй гурим үшөөл хүсэд сахигданагүй. Хүнүүд үглөөгүүр ажалдаа гээгдэжэ ерэнэ, үдэшэниинь ажалһаа эртэ гаража ошоно. Мүн үдэрэйшье үедэ сагаа зүбөөр хэрэглэжэ шаданагүй. Үдын забһарлалгада зарим хүнүүдэй сагһаа урид ябашадаг ушар үзэгдэнэ. Һаяхан аймагай элүүрые сахиха таһагай бухгалтер нүхэр В. Брыкова, аймгүйсэдкомой юрэнхы таһагые даагша нүхэр Меньдикова, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин бухгалтер нүхэр Цыденова гэгшэд 10—20 минутаар урид обедтээ ошоо.

Аймгүйсэдкомой плановик нүхэр Яндыков, ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Санданов, аймгүйсэдкомой секретарь нүхэр Григорьев, мүн бусад хэдэн олон хүнүүд ажалдаа хожомдожо ерэдэг байха юм.

Аймгүйсэдком энэ дутагдалнуудые хараадаа абажа, хүдэлмэриин үдэрые нигтаруулха тушаа шухала хэмжээ абаха зэргэтэй.

«Бурят-Монголой үнэн» газетын рейдовэ бригада:
М. Нимаев—«Стахановец» газетын редактор;
С. Цыденов—аймагай финансова таһагай хүдэлмэрилэгшэ;
Д. Доржиев, манай корреспондент.

Һурагшадта һаналаа багаар табина

Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 30 айлай үхибүүд аймагай дунда һургуулида һурадаг юм. Теэд, эдэ һурагшад тухай колхозой правлени һаналаа багаар табина.

Тус колхоз һурагшадые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хүсэд ханганагүй, мүн номоо һайнаар үзэхынь тула зохихо услови байгуулнагүй. Арбан хүнэй байха интернат соо 16 һурагшад байрланхай. Тэдэнэр номоо үзэхэдөө столдо багтанагүй. Басагадай байдаг интернадынь мүн иимэрхүү байдалтай.

Гадна колхоз интернадаа түлеэгээр ханганагүй. Нёдондо жэлдэ тус интернат түлеэгээр ходо дутадаг байһан юм. Теэд мүнөөшье энэ дутагдал дабтагдаха болоод байна. Эндэ мүнөө түлеэн үшөө бэлэдхэгдээгүй байһаар.

Б. Дармаев.

Хэрэгтэй номоо оложо абахань бэрхэтэй...

Закаменай аймагай центртэхи номой магазинда ороходоо номууд үүдэнһээ абаад дээрэ дээрээ олоор ябталаатай байдаг. Тиимэһээ хэрэгтэй номоо оложо абахань бэрхэтэй юм.

Тус магазин уйтан, заахан гэртэ байрлана. Эндэ номуудые хэхэ газар үгы дээрэһээ тэдэнь эмхи гуримгүйгөөр сомоотой байдаг. Үбэлэй сагта гэр ссонь ехэ хүйтэн байдаг, пээшэнгынь утаа хаядаг. Теэд мүнөө эндэ үбэлдэ ямаршье бэлэдхэл хэгдэнэгүй, магазинай шэнэ гэр бариха гү, али байһан гэрыень заһабарилха хэрэгтэ хэншье анхарал хандуулнагүй.

Ш. Бакшеев.
В. Очиров.

Сатирын БУЛАН

Иигээд байхада яалтайб?

Улан-Удэ городой, Свердловэй үйлсын 35-дахи номерой гэртэ һуудаг Степанида Брыкова хүршэ Мария Суворова гэгшынгээ сонхо доро гахайн байра бариба ха.

...Дулаан хабар боложо байба. Суворовагай гэр бүлынхид сонхоёо огто нээнэгүй, юундэб гэхэдэ, аляаһануудай дүнгинөөн ба поршоонхонуудай хоршогонолдоон газааһаань хашартай шэлээтэйгээр дуулдажа байгаа. Жэрхэштэй муухай үнэр танар ханхалха. Иимэһээ нүхэр Суворова хүршэ Брыковадаа иигэжэ хандаба ха:

—Хүршэ, поршоонхонуудаа газаашань гаргажа, ондоо тээ байлгагты. Дулаан хабар ерээ ха юм, юрэдөө үнэртэй байнал, хэшээгыт!..

Теэд хэлэһэн үгыень Степанида абагай дуулахашье дурагүй байжа, огто тообогүй:

— Үгы, байгыш, хүршэ, аляаһад лэ шууяна, тэдэ шамайе эдижэ залгижа байнагүй, яасагаанаш!

Мария Никифоровна Суворова 3-дахи номерой домоуправленидэ хандаба.

Тиихэдэнь, «хэрэгыетнай дүүргэхэбди, гахайн байра абхуулха тусгаар заабари үгэхэбди»—гэжэ домоуправлениие даагша нүхэр Михалева харюусаба. Саг ошожол байба, гахайн байра хүдэлбэгүй. Нүхэр Суворова Улан-Удын городской райсоведэй коммунальна ажахын таһагта хандаба. Таһагые даагша нүхэр Рогов: «тэрэ гахайн гэрые зайлуулаад орхиходо бараг ааб даа» гэбэ. Нүгөөдэрынь иимэ захиралта гаргаба:

«Гражданка Суворовагай сонхо доро баригдаһан гахайн байрые зайлуулха».

Теэд уданшьегүй нүхэр Рогов тус захиралтаяа огто мартажархиба.

М. Н. Суворова «Санинспекцидэ хандаад үзэхэ юм байна, магад намда туһалжашье болохо» гэжэ бодобо. Госсанинспекциин ахалагша врач нүхэр Кузьменко тон оперативна хүн байжа, гахайнгаа байрые айлай сонхо дороһоо зайлуулха гэһэн захиралтатай тусгаар комисси тэрэ үдэртөө эльгээбэ. Теэд тэрэнь юушье бүтээгээгүй.

Июнь һара үнгэрбэ, июльшье удангүй үнгэршэбэ.

Мария Никифоровна ядахадаа городой жилуправленидэ хандаба.

«Татай! гахайн байра барихын тула ондоо газар олдобогүй гээшэ гү! Юун гэһэн уршаг гээшэб!» гэжэ тэндэхи начальник нүхэр Боков гайхангяар хэлэбэ. Саг үнгэржэл, үнгэржэл байба. Юумэн огто хубилбагүй.

Ядахадаа, Суворова горисполком ошобо. Теэд эндэньшье хэрэг бүтэбэгүй. Һүүлэй һүүлдэ Суворовагай бүлэ горисполкомһоо иимэ документ абаба: «Горисполкомой түрүүлэгшын заабариин ёһоор, августын 15 болотор гахайн байрые зайлуулха гэһэн захиралта 3-дахи домоуправленидэ үгтөө».

Теэд мүнөө сентябрь үнгэрөө.

Иигээд байхада яалтай гээшэб?

И. Казанцев,
П. Егоров.



—Таанадые эндэһээ хэншье намнажа шадахагүй.

Уранзурааша **Д. Дамбаевай** зураг.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Радиогой хэрэгсэлнүүд хомор"

Манай газетын сентябриин 23-най номерто иимэ гаршагтай бэшэг толилогдоһон юм. Тус бэшэг соо Курумканай аймпотребсоюзай магазинуудта радиогой хэрэгсэлнүүд тон хомор, тиимэһээ зарим колхознигууд радио шагнаха аргагүйдэнэ гэжэ хэлэгдээ һэн.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодоржо, дээрэ заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаба. Мүнөө аймпотребсоюзай складта радиоприёмнигууд, репродукторнууд ба радиогой бусад хэрэгсэлнүүд абтаад, худалдаа наймаанай организацинуудта эльгээгдэжэ байна гэжэ манай редакцида Курумканай аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Будаев мэдээсэбэ.

Германска Демократическа Республика—бүхы Германиин эб найрамдалта хүсэнүүдэй түшэг тулгуури мүн

☆

А. ШАТИЛОВ.

☆ ☆

...ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ...үлэгшэ Г. М. Маленков энэ ...й августын 22-то үгэ хэлэхэ... Германи өөрынгөө түүхэдэхи ...харюусалгатай үеые мүнөө ...байна гэжэ тэмдэглээ һэн. ...ссивнэ хүсэнүүдэй түсэбүүдые ...үүлха, национальна нэгэдэ... һэргээн байгуулха, Германиие ...найрамдалда дуратай демокра... гүрэн болгохо түүхэтэ зо... германска арадай үмэнэ та...хай.

...рмани хадаа нэгэ һаа Европо... эб найрамдал ба аюулгүй бай... бэхижүүлхэ тон шухала нүхэ... үүдэй нэгэниинь болохо, нэгэ ...шэнэ агрессиин европейскэ гол ...тань болохо байна.

...найрамдалай ба демократиин ...үүд, тэрэ тоодо Германска ...кратическа Республика единэ ...эб найрамдалда дуратай Германи байгуулха хэрэгые тон шухала ...тоолодог байхадань, харин ...ско засагаархид ба океанай саа... тэдэнэй эзэд Германиие ...оо хахаран хубааранхай ...таха, тэрэнэй баруун хубиие ...ходохи шэнэ дайнай плацдарм ...хо гэжэ оролдодог байха юм. ...нтябриин 6-да үнгэргэгдэһэн ...аментска һунгалтын үедэ ...р, мэхэ гохо хэжэ, элдэб ... гаргажа, боннско бун...тагай состав дотор Аденауэрэй ...эй — энэ баруун-германска, ...эканска монополистнуудай ...империалистнуудай агентурын ...шанга болоһон ушар герман... арадта тохёолдохоёо байгаа ...ай али тухай ехые эли годоор ...жана.

Тиимэһээ, Германиин хуби заяан тушаа бүхы хүн түрэлтэн ехэтэ һонирходог юм. Бүгэдэниитын аюулгүй байдал сахиха асуудалые шиидхэлгэ немецкэ арадай ямар замаар ябалгаһаа дулдыдаха байһыень хүн түрэлтэн мэдэнэ.

«Эб найрамдалда дуратай Советскэ Союзай оршон мандажа байхатай хамта, эб найрамдалда дуратай демократическа Германиин оршон байгаашань Европодо шэнэ дайнуудай үүдэхэ боломжые зайсуулха, Европодохи шуһа адхаралгада эсэс табиха ба дэлхэйн империалистнуудай зүгһөө европейскэ оронуудые богоолшолхо аргагүй болгохонь дамжаггүй» гэжэ И. В. Сталин бэшээ һэн.

Эхэ оромнай сүлөөтэй, демократическа ба эб найрамдалта гүрэн байһай гэжэ германска арад олон зуун жэлэй туршада эрмэлзэдэг байгаа. Эгээлэй немецүүдэй энэ хүсэл бодолые агууехэ Гете «Фауст» гэдэг зохёол соогоо тон хурсаар тодорхойлон бэшэһэн юм.

Энэ арюун хүсэлэнгые бодото дээрэнь бэелүүлхэ арга боломжо һаяхан лэ,—гитлеровскэ Германиие Советскэ Армиин бута сохиһоной ашаар, 1949 оной октябриин 7-до Германска Демократическа Республикын эмхидхэгдэн байгуулагдаһанай ашаар,—хангагдаа.

Германска Демократическа Республика 4 жэл соо оршон байхадаа, демократиин ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлэйнь түшэг тулгуури ба этигэл найдабари болоһоноо бүхы германска арадта харуулаа.

Германска Демократическа Республика эб найрамдалай, демократическа үндэһэ һуури дээрэ ороноо нэгэдхэхын түлөө тэмсэлые өөрынгөө гол шухала зорилго болгожо дары табиһан байна. ГДР-эй Арадай палатын ба правительствын, Германиин Социалистическэ единэ партиин, республикын бусад бүхы демократическа партинуудай болон организацинуудай ажал-ябуулгань тус зорилгодо хандуулагдана.

ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволь Германиин нэгэдэн эмхидэлгэ бэелүүлхэ, ниитэгерманска правительство байгуулха ба Германитай баталагдаха эбэй договор зохёон бэлэдхэхын тула ниитэгерманска учредительнэ совет байгуулха дурадхалтайгаар бүри 1950 оной ноябрь соо Аденауэртэ хандаһан юм. 1952 он хүрэтэр ГДР-эй Арадай палата ба правительство Германиие нэгэдхэн эмхидхэхэ асуудал шиидхэхын тула хамтын зүблөө зарлахые дурадхажа, баруунгерманска парламентда зургаа дахин хандаһан байгаа.

ГДР-эй Арадай палатын делегаци Германиие нэгэдүүлхэ тухай асуудалаар шэнэ дурадхалнуудтай бэшэг 1952 оной сентябрь соо бундестагай түрүүлэгшэ Элерсдэ барюулһан юм.

Германиие нэгэдүүлхэ ба эбэй договор баталха асуудалнуудаар Зүүн ба Баруун Германиин немецүүдэй хоорондо хэлсээ хэхые оролдохоор бэлэн байһан тухайдаа 1953 оной июльдэ ГДР-эй Министрнүүдэй Совет тусхай шиидхэбэри гаргажа, дахин мэдүүлээ һэн. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые зүбшэн хэлсэхын тула ойрын сагаар ниитэгерманска зүблөө зарлахые ГДР-эй правительство дурадхаа бэлэй.

Бүгэдэниитын сүлөөтэ германска һунгалта хэхэ ябадалда дары бэлэдхэжэ ороход ёһотой ниитэгерманска саг зуурын правительствые Баруун Германиин парламенттай хамта эмхидхэхэ гэжэ энэ оной августын эсэстэ Арадай палата үшөө дахин дурадхаһан байгаа.

Германи доторой худалдаа наймаае хүсэд бүринөөр һэргээн эмхидхэхэ, бүхы немецүүдэй хоорондо, Германиин хоёр хубиин хоорондо ажахын, политическэ ба культурна харилсаануудые бэхижүүлхэ гэжэ ГДР оролдодог байгаа, оролдоношье.

ГДР-эй дурадхалнууд ба хэмжээ-ябуулгануудые бүхы Германиин үргэн олон зоной нэгэн һаналтайгаар дэмжэбэшье, боннско правительство тэдэниие хододоо буруушаадаг байха юм.

Германска Демократическа Республика единэ, эб найрамдалда дуратай Германиие байгуулха оролдолго гарган, ороноо демократическа болгохын түлөө, Баруун Германиие дахинаа сэрэгэй байдалда оруулха ябадалда эсэргүүсэн сэхэ шууд тэмсэнэ.

Германска Демократическа Республика өөрынгөө территори дээрэхи бүхы монополинууд ба концернүүдые, помещигүүдэй газарай эдлүүриие, бүхы милитаристска, фашистска партинууд ба организацинуудые сүм усадхаһан, амгалан ба демократическа хүгжэлтын замда батаар ороһон байна. Тиихэтээ хамта, Германска Демократическа Республика хадаа Баруун Германиин территори дээрэ сэрэгэй байдал һэргээн байгуулха зорилготой баруун-германска ба океанай саагаахи империалистнуудай политикые хододоо элиишэлдэг, ГДР-тэ, хүршэ оронуудта эсэргүү гадаадын империалистнуудай, мүн боннско реваншистнуудай бүхы аашые элиишэлдэг байна. Германска арадай, эб найрамдалай ба демократиин лагериин бүхы оронуудай аюулгүй, амгалан байдалые таһалдуулхын тула американска ба баруунгерманска дайн үүдхэгшэдээр эмхидхэгдэжэ июниин 17-до Берлиндэ болоһон фашистска хорото хэрэг бүгэдэндэ мэдээжэ.

Энэ хорото хэрэгэй таһалдаашань ГДР-эй улам ургажа байгаа хүсэ шадалые, шэнэ Германиин түлөө тэмсэлдэ ГДР-эй хүн зоной эмхидэн нэгэдэнхэй байһые гэршэлэн харуулаа.

Амгалан экономикоёо хамаг аргаар хүгжөөхын тула Германска Демократическа Республикын ябуулдаг хүдэлмэринь мүн лэ бүхы Германиин эб найрамдалда дуратай хүсые бэхижүүлгэдэ зорюулагданхай. Энэнь бүхы германска арадай аша туһада, зол жаргалтай ба бэеэ дааһан срээдүйн байдалда зорюулан бэелүүлэгдэнэ. Энэ талаарнь абабал, Германска Демократическа Республика оршон байгаа 4 жэлэйнгээ турша соо ехэ амжалтануудые туйлаа. Нэгэ баримта дурдахада хүсэд эли болохо гэбэл, 1952 ондо ГДР-эй промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн дайнай урда тээхиие 1,5 дахинһаа ехээр үлүүлһэн байха юм.

Хүн зонойнгоо ажабайдалай хэмжээе улам һайжаруулха ба ниитын бүхы ажабайдалые бүри демократическа болгохо зорилгоор, 3 һарын урда тээ СЕПГ-гэй ЦК-гэй ба Германска Демократическа Республикын правительствын абаһан шэнэ хараа шугамынь шэнэ Германиие байгуулха хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай байна. Энэнь эб найрамдалай хүсэнүүдые бэхижүүлхэ ба Германиие нэгэдүүлгын хэрэг урагшань дабшуулха — национальна агууехэ уг зорилго табина гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гэй 15-дахи пленумэй тогтоомжо соо хэлэгдэнэ.

Энэ багахан саг соо туйлагдаһан дүнгүүдые согсолон гаргаха зуураа, СЕПГ-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Вальтер Ульбрихт «Шэнэ хараа шугам юу олгооб» гэһэн статья доторoo иигэжэ тэмдэглэнэ: хүдэлмэришэд ба таряашадай туйлалтын ашаар, түбхын түрүүн Советскэ Союзай һайн һайхан сэдьхэлтэй туһаламжын ашаар ГДР-эй хүн зониие хангалгаяа бүри һайжаруулха арга бии болоо. 1953 оной тэнгэһээ хойшо ГДР-эй эд товарай эрьесэнь энэ жэлэй түрүүшын хахадайхиһаа 30 процентээр дээшээ болохо юм. Республика доторхи хэдэн категориин хүдэлмэришэдэй салин хүлһэн нэмээ, эд товарай үнэ сэн химдаруулагдаа. Таряашад, ремесленнигүүд ба жэжэ үйлэдбэришэд гүрэнһөө ехэ туһаламжа абаа. Гэр байрын барилга үргэдхэхын тулада 600 миллион марка нэмэжэ табигдаа.

Германска Демократическа Республика демократическа лагериин бүхы оронуудтай хани харилсаагаа, холбоогоо саг үргэлжэ бэхижүүлэн, бүхы Германиин эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгууринь болоһон үүргээ харюулжа байна. Баруун Германи Аденауэрэй бүлэгэй агрессивнэ политикые үндэһэ болгон, зүүн тээхи ба баруун тээхи хүршэнэртэй харилсаагаа саг үргэлжэ муудуулдаг байхадань, харин Германска Демократическа Республика эб найрамдалта бүхы оронуудтай политическэ ба экономическа хани холбоогоо бэхижүүлхэ гэжэ оролдодог байха юм. Ган-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)



Германска Демократическа Республикада промышленна ба эдеэ хоолой товарнуудые худалдадаг гүрэнэй магазинуудай тоо саг үргэлжэ ургана. Берлиндэ Сталинай нэрэмжэтэ Аллейдэ баригдаһан олон дабхар гэрнүүд соо шэнэ магазинууд олоор нээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинай нэрэмжэтэ Аллейдэхи корпусуудай нэгэн соо нээгдэһэн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шэнэ магазин соо хүнүүд юумэ худалдан абажа байна.

Центральбильдын фото.

Хитад-советскэ хани барисаанай Обществын байгуулагдаһаар дүрбэн жэлэй ой гүйсэбэ

ПЕКИН, октябриин 5. (ТАСС). Хитад-советскэ хани барисаанай Обществын Хитадай Арадай Республикада байгуулагдаһан үдэрһөө хойшо мүнөөдэр дүрбэн жэл гүйсэбэ. Энэ саг соо тус Общество хадаа Хитадта эгээл олониитын организаци болоо. 1953 оной январиин мэдээнэй ёһоор энэ общество өөрынгөө зэргэдэ 68 миллион хүниие нэгэдүүлбэ. Орон дотор обществын 1955 провинциональна, городской ба уезднэ отделенинүүд, фабрикануудта, заводуудта ба эмхи зургаануудта 613.160 эхин шатын отделенинүүд бии.

Обществын хэрэг хүтэлдэг комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Ли Цзян-у «Чжунсуюхао» газетэдэ иигэжэ бэшэнэ. Хитад-советскэ хани барисаае бэхижүүлхын түлөө ба советскэ түрүү дүй дүршэлые шудалхын түлөө хүдэлөөн КНР-тэ олониитын, нийтэ-национальна шэнжэтэй болоо.

СССР-тэй хани барисаанай һара Голландида нээгдэбэ

ГААГА, октябриин 5. (ТАСС). «Нидерланды—СССР» гэжэ советско-голландска хани барисаанай общество СССР-тэй хани барисаатай байлгын һара үнгэргэжэ байна. Октябриин 3-да Амстердамда тус һарын баярай нээлгэ болоо. Тэрээндэ 4 мянга үлүүтэй хүн хабаадаа. «Нидерланды—СССР» гэжэ обществын президент уранзохёолшо Тойн Де Фрис үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай арадуудтай хани барисаае ба культурна холбооё саашадань бэхижүүлхые уряалһан байна.

Муниципальна нэмэлтэ һунгалтада французска коммунистическэ парти илалта туйлаба

ПАРИЖ, октябриин 5. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Сен-Пьер-де -Кор гэжэ һуурин газарта (Эндр ба Луара департамент) үсэгэлдэр үнгэргэгдэһэн муниципальна нэмэлтэ һунгалтада французска коммунистическэ партиин кандидат томо илалта туйлаа. Тэрэнэй түлөө голосуудай 86 процентнь үгтэһэн байна.

Неругай мэдүүлгэ

ДЕЛИ, октябриин 4. (ТАСС). Индийскэ национальна бюрогой дамжуулһанай ёһоор, премьер-министр Неру хадаа Мадараста болоһон митинг дээрэ мүнөөнэй Ази «тэрэниие газаашалха ба тэрэниие баадхаха ябадал гаргуулхагүй» гэжэ мэдүүлээ. «Ази бэеэ даанхай боложо байбашье, — гэжэ Неру мэдүүлнэ, —үшөө тэдэнэй лагерьта байха ёһотой гэһэн һанал бодолһоо Европа хүсэд сүлөөрөөгүй байһаар... Дэлхэй дээрэ боложо байһан ехэ хубилалтануудые, Азида хубилалтануудай боложо ба бэеэ даанхай агууехэ гүрэнүүдэй бии боложо байһан баримтануудые тэдэнэр үшөө ойлгоогүй байһаар».

Азида болоһон агууехэ хубилалтанууд тухай, тусхайлбал, Хитадай Арадай Республика байгуулга тухай Неру тэмдэглэһэн байна. «Хитадай гүрэнэй бии байһые хэн нэгэн этигэнэгүй гээшэ аал?—гэжэ Неру мэдүүлээ. — Тэрэ хадаа бата бэхи центральна правительствотай. Тэрээндэ таанад дуратай гүт, али үгы гү гэһэн асуудал табигдана бшуу. Бүхы уужам ехэ орон доторoo дэлгэрдэг, засагтай агууехэ гүрэнэй бии байһаниинь баримта ха юм.

Германска Демократическа Республика— бүхы Германиин эб найрамдалта хүсэнүүдэй түшэг тулгуури мүн

(Түгэсхэл)

сахан 1953 ондо ГДР-эй гадаадын худалдаа наймаанай хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 33 процентээр ехэ болгогдохо байна. ГДР-эй хэблэлэй мэдээсэлһээ харахада, ургалта туйлажа байгаа энэ темпнь Советскэ Союзтай хэдэг худалдаа наймаагаа хүгжөөһэнэй ашаар, үнэндөө нилээд үлүүлэгдэхэ. Германска Демократическа Республика СССР-тэй худалдаа наймаанай холбоо барисаагаа нилээд үргэдхэхэһөө гадна, мүн Хитадай Арадай Республикатай, Польско, Чехословацка республикануудтай, Венгритэй, Болгаритай, Румынитай, Албанитай, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикатай худалдаа наймаанай нигта хани барисаа байгууланхай. Эдэ оронуудтай хэдэг худалдаа наймааниинь харилсан туһалалсалгын шэнжэтэй байдаг.

Германска Демократическа Республика единэ, бэеэ дааһан, демократическа, эб найрамдалда дуратай Германиие байгуулхын түлөө тэмсэлдээ СССР-һээ, советскэ арадһаа угаа ехэ туһаламжа ба дэмжэлгэ абана. Советскэ Союз ГДР-тэ үргэн ехэ экономическа туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, мүн германска арадай интересүүдые аршалан бүхы дэлхэй дээрэ сэхэ шууд тэмсэдэг, тэрэниие баруун тээхи империалистическэ гүрэнүүдэй хорото аашануудһаа хамгаалдаг юм. Москвада августын 20-һоо 22 хүрэтэр хэгдэһэн советско-германска хэлсээнэй үндэһөөр баталагдаһан зүйлнүүд Советскэ Союзай баримталдаг хараа бодолой гайхамшаг тодо гэршэнь болоно. Эдэ түүхэтэ документнүүдые бүхы германска арад, эб найрамдалай ба демократиин лагерь барандаа тон ехэ һайшаалтайгаар угтаа. Берлиндэ болоһон митинг дээрэ ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволиин тэмдэглэһэнэй ёһоор, дайнай хойшолонгуудтай холбоотой ГДР-эй финансово-экономическа уялгануудые хүнгэдхэхэ тушаа Советскэ правительствотай баталһан хэлсээнэй ашаар ГДР 13 миллиард үлүүтэй маркаяа алмаха аргатай болоо.

Единэ, эб найрамдалда дуратай Германиие байгуулгада зорюулан ГДР-эй гаргаһан бүхы үүсхэлнүүд Советскэ Союзай зүгһөө бүрин дэмжэгдэхэ гэжэ германска арад мэдэнэ. Германска Демократическа Республика бүхы Германиин эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгуури болоһон ушарһаань, тэрээндэ түгэс дэмжэлгэ ба туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые Советскэ Союз өөрынгөө уялгада тоолоно.

Единэ демократическа Германиие байгуулхын түлөө немецкэ патриодуудай тэмсэлынь илалта хангаха ёһотой: эб найрамдалда дуратай Европын бүхы арадууд германска арадтай хамтадаа энээниие хүсэнэ, энэнэй түлөө тэмсэнэ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

КОРЕЙДЭ ЭБЭЙ ЁҺООР ШИИДХЭЛГЭДЭ ХЭН ҺААД ХЭНЭБ

Агрессиин хүсэнүүдэй урдаһаа эб найрамдалай хүсэнүүдэй эдэбхитэйгээр тэмсэһэнэй ашаар Корейдэ хэлсээ хэгдэжэ дүүрэлгэ корейскэ асуудалые эсэстэнь хүрэтэр шиидхэлгэдэ бодото арга боломжонуудые нээжэ үгөө. Корея тушаа болохоёо байгаа политическэ конференци гансашье энэ шухала асуудалые шиидхэхэ бэшэ, мүн Ази ба Номгон далайн райондохи уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулхын тулада бүхы юумэнүүдые хэхэ бэзэ гэжэ дэлхэйн бүхы оронуудай хэдэн миллион хүнүүд найдажа ба хүлеэжэ байна.

Гэхэ зуура, политическэ конференциин состав тушаа США-гэй зонхилхы нюурнуудай позици энэ конференцидэ бэлэдхэлгые хойшо татана. Энэ позици дээрэһээ боложо зүүнэй хэдэ хэдэн оронууд, тэрэ тоодо конференцидэ хабаадамаар гү гэжэ буляалдамаар бэшэ Инди конференциин газаа тээ үлэшэжэ болоно. Уласхоорондын үргэн олониитэ мүн хэлсээ хэгдэжэ дүүрэһэнэй һүүлдэ Ли Сын Мантай США-гэй сэрэгэй договор баталһанда һанаагаа зобожо байһанаа мэдүүлхэ ёһоороо мэдүүлжэ байна. Энэ договорой ёһоор американска зэбсэгтэ хүсэнүүд мэдэгдээгүй болзороор урда Корейдэ үлэхэ болоно бшуу.

Генеральна Ассамблейн долоодохи сессиин гурбадахи хубида политическэ конференциие «түхэреэн столой» принципээр, тэрээндэ тансашье дайлалдажа байһан оронуудай бэшэ, мүн нейтральнашье хэдэ хэдэн оронуудай хабаадалгатайгаар үнгэргэе гэһэн дурадхалые советскэ делегациин оруулһаниинь мэдээжэ. Энэ тон зүб дурадхалай хаа хаанагүй үргэнөөр дэмжэгдэжэ байбашье, США-гэй делегаци баалажа ба элдэбын мэхэ гохо гаргажа байгаад тэрэниие гэдэргэ гаргуулжа шадаһан байна. Зүгөөр энэ болбол конференциие «түхэреэн столой» принципээр үнгэргэхэ гэһэн һаналые оройтоо гэжэ яашье харуулнагүй. Харин энэ һанаашалгые дэмжэн эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүд, тэрэ тоодо Холбоото Штадуудта өөһэдтэньшье, шанга тэмсэл эдэбхитэйгээр ябуулагдажа үргэлжэлһөөр.

Мүнөө Нью-Йоркдо боложо байгаа Генеральна Ассамблейн 8-дахи сесси дээрэ политическэ конференци тухай асуудалые сессиин хэлсэхэ зүйлдэ дахинаа оруулхые советскэ делегаци дурадхаба. Энэ дурадхал ямар үндэһэтэйгөөр оруулагдааб гэхэдэ, Хитадай Арадай Республикын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительствонуудһаа ООН-эй Генеральна Ассамблейн секретариин нэрээр телеграммануудн ороһон байна. Хоёр правительствонууд Ассамблейн үнгэргэгдэһэн сессиин дурадхалые буруушаагаад, конференцидэ хабаадагшадай состав тухай шиидхэбэреэ дахин хаража үзэхыень тон зүб эрилтэ хэнэ.

Өөрынгөө анхандахи позициие хамгаалха үндэһэ американска делегацида үгы гэжэ һанагдамаар байгаа. Тэдэнэр советскэ дурадхалай абтахагүйн тулада мүнөөшье бүхы арга хоргонуудаа хэбэ. Тиихэ зуураа политическэ конференциин состав тухай асуудалые «хэрэгтэй болоо һаань тэрэ конференци дээрэнь хэлсэжэ болохо юм» гэжэ США-гэй түлөөлэгшэ Лодж хэлэжэ, тон түһөөгүй бүдүүлиг ааша гаргаһан байха юм. Энэ мэдүүлгын удха хадаа, «Крисчен сайенс монитор» гэжэ американска газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор, «конференцидэ хабаадагшадай составые эсэслэн шиидхэлгые мэхэтэйхэнээр хойшолуулга» болоно. Өөрөө тэрэ Лодж пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа Ассамблей дээрэ тэрэнэй хэһэн мэдүүлгэ конференциин состав тухай асуудалаар США өөрынгөө анханай позициие хубилгаа тэжэ яашье харуулнагүй гэжэ баталһан байна.

Тиимэһээ Холбоото Штадуудай зонхилхы нюурнууд Корейдэ хэлсээгээр туйлагдаһан зүйлнүүдые батадхаха гэжэ, мүн корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тушаа саашадаа алхам хэхэ гэжэ оролдохогүй байһанаа бүхы дэлхэйн урда дахинаа харуулба.

Дэлхэйн олониитэ хэлсээ хэгдэжэ дүүрэһэнэй һүүлдэ Корейдэ юун боложо байнаб гэжэ хёрхоор хаража байна. Тэрэ хэлсээе эбдэн США-гэй ябуулжа байгаа хэрэгүүд эб найрамдалда дуратай хүнүүдэй буруушаалгые үүсхэхэ ёһоороо үүсхэнэ. Американска тала нейтральна инспекционно группануудай хүдэлмэридэ һаад хэнэ гэһэн олон тоото мэдүүлгэнүүд Кэсонһоо орожол байдаг. Американска самолёдууд демаркационно лини эбдэнэ, гэртэнь бусаахые эриһэн сэрэгэй плеэнэйхид американска лагерьнуудта зэрлиг муухайгаар хэһээгдэнэ, хойто-корейскэ талын түлөөлэгшэдтэ эсэргүү провокацинууд хэгдэнэ гэхэ мэтэшэлэн. Эдэ баримтанууд корейскэ асуудал тушаа Холбоото Штадуудай политикые эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ бшуу.

Тиихэдэ мүн Ли Сын Манай ба тэрэнэй министрнүүдэй агрессивнэ мэдүүлгэнүүдтэ Вашингтондо тэсэмгэйгээр хандахаһаа гадна, далдалан үмөөржэ байһан ябадал анхарал хандуулна. Лисынмановска ёһо гуримые дэмжэжэ байһан тухайгаа США элитээр мэдүүлнэ, мүн Урда Корейе сэрэгэй плацдарма болгон тэндэ бүхөөр һууриҗахаяа һанаһан тухайгаа нюухаяашье оролдоногүй.

Эдэ бүгэдэ хадаа корейскэ асуудалые эсэслэн шиидхэлгын ба азиатска континент дээрэ аюулгүй байдалые бэхижүүлгын эрилтэнүүдтэ зүришэнэ.

ФРАНКИСТСКА ИСПАНИТАЙ США-гэй ХЭҺЭН ХЭЛСЭЭН

Һаяхан США-гэй гүрэнэй департамент американо-испанска хэлсээнүүдэй дүүрэһэн ба Холбоото Штадууд франкистска Испани хоёрой хоорондо сэрэгэй хэлсээнэй баталагдаһан тухай хуулитаар мэдүүлтэ хэбэ. Энэ хэлсээгээр Испаниин далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй базануудай Холбоото Штадуудай ашаглалгада үгтэхэ ба сэрэгэй шэнэ шэнэ объектнүүдые бариха эрхэ үгтэхэ тухай, Испанида американска сэрэгэй миссиие бии болгохо ба хэдэ хэдэн базанууд дээрэ американска гарнизонуудые байгуулха тухай хэлэгдэнэ. Энээнэйнь түлөө США Франкын правительствода 226 миллион долларой «туһаламжа» үгэхэ байна. Тэрэнэй 85 миллиониинь Испаниин сэрэгэй экономикын хүгжэлтэдэ, 141 миллиониинь американска сэрэгэй поставкануудые худалдажа абахын тулада ашаглагдахаар хараалагдаа.

Американо-испанска хэлсээнүүдэй хоёр жэл тухай саг соо үргэлжэлһэниинь мэдээжэ. Зүгөөр энэ хадаа франкистска правительство эрилтэеэ буужа үгөөгүй, зоримгой бэшэ ябадалнуудые гаргаа гэжэ харуулна бэшэ. Харин хэблэлэй мэдээсэлнүүд дээрэһээ харахада Франко хадаа өөрыгөө США-гэй «потенциальна союзник» болооб гэжэ тоолоһоор үнинэй, гадна, американска агрессивнэ зонхилхы нюурнуудтай «хөөрэлдэжэ» байхаар ходоодоо бэлэн байдаг юм.

Гүрэнэй департаментын хуулита мэдүүлгэ үшөө хээгүй байхада американо-испанска хэлсээнүүдэй удхые бултыень американска газетэнүүдэй харуулжархиһаниинь бүришье гайхалтай. Испаниин ямар базануудые США ашаглаха болоһон тухайнь, Испанида «туһаламжа» болгон үгтэһэн американска долларой яажа гаргашалагдаха байһан тухайнь гэхэ мэтэшэлэн газетэнүүдтэ мэдээсэгдэһэн байха юм. Тэрээнһээ саана испанска территори дээрэ дүрбэн нюуса базануудые, автострада барилгада американска тусхай һомололго хэгдэһэн тухай Юнайтед Пресс агентство мэдээсээ һэн. Ондоогоор хэлэхэ болоо һаа, американска зонхилхы нюурнууд Франкотой хэһэн хэлсээгээ нюуса болгоогүй байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Холбоото Штадууд Испаниие политическэ талаар гансаардалгаһаа гаргаха гэжэ үсэд шангаар оролдожо байдаг. Үнгэрһэн жэлэй ноябрьда США-гэй оролдолгын ашаар Испани ЮНЕСКО-до (гэгээрэл, наука ба культурын асуудалнуудаар нэгэдэмэл Нацануудай Организаци) абтаһан байна. Энээниие США болбол саашадаа Испаниие ООН-до шэрэжэ оруулха хэрэгтэ хүнгэн боложо үгэхын тулада хэнэ хэжэ харин хэблэл дэмы тэмдэглээгүй юм.

Мүнөө Испанитай сэрэгэй хэлсээ хэжэ дүүргээд байхадаа, Холбоото Штадууд Гитлер Муссолин хоёрой союзник байһан хүниие «Европейскэ хамгаалгын сообщество» гэдэгтэ оруулха гэжэ найдана. Американска дай жүрөөдэгшэд Баруун Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые энээнэйнгээ һуури болгохоёо хүсэжэ байдаг.

«Европейскэ арми» гэдэгые байгуулгын американска түсэбүүдэй бэелүүлэгдэлгэ ехэхэн бэрхэшээлнүүдтэй ушардаг байһаниинь мэдээжэ. Европын арадууд эдэ түсэбүүдтэ тон шанга эсэргүүсэлтэнүүдые үзүүлнэ. Энэ ушарһаа США-гэй агрессивнэ зонхилхы бүлэг нюурнууд Испаниие «Дайнай хүнэһэн» табигша ба өөрынгөө сэрэгэй стратегическэ плацдарма болгохын тулада франкистска Испанида эды ехэ анхарал хандуулна.

Американо-испанска сэрэгэй хэлсээн хадаа Европодо эб найрамдалай хэрэгтэ аюул тохёолдуулна. Энэ хэлсээн гол түлэб Советскэ Союз болон Арадай демократиин оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй. Гэбэшье, энэ хэлсээн Франци, Англи гэхэ мэтын оронуудта бага бэшэ аюул тохёолдуулха юм. Энээнһээ хойшо Франци болбол гансашье Баруун Германиин зүгһөө бэшэ, мүн Франкын зүгһөө хашалта үзэжэ байха юм гэжэ «Стокгольмс-тидниңген» гэжэ шведскэ газетэ дэмы бэшэнэгүй. Энэ арга боломжые хэрэглэн США-гэй зонхилхы нюурнууд Французска правительствода өөһэдынгөө условинуудые бүри һэшхэлгүйгөөр баадхажа байха болохонь, тиихэдэ Англи тушаа хэлэхэ болоо һаа, Испани болон тэрэнэй хойто-африканска эзэмдэлгын газарнуудта сэрэгэй базануудай бии бололго Дундада далайда орохо газарта английска флодой хиналта хэлгые болюулха болоно.

Франкистска Испанитай США-гэй хэһэн сэрэгэй хэлсээн хадаа американска дай жүрөөдэгшэдэй, Европодо өөрынгөө агрессивнэ бэлэдхэлнүүдые бүри эдэбхитэйгээр хэжэ байһыень харуулна. Хэрбээ Хойто-атлантическа блогто хабаададаг оронуудай зонхилхы нюурнууд тэрэ хара хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлээ юм һаань, тэдэ оронуудай эб найрамдалда дуратай арадууд агрессорнүүдэй түсэбүүдые таһалдуулхаар бэлэн байһанаа харуулха юм. Мүн эб найрамдалда дуратай испанска арадшье тиигэжэ шиидээ, хэрзэгы шэрүүн репрессиин хэгдэдэг байбашье, эб найрамдалай ба өөрынгөө эхэ ороной бэеэ даанхай байдалай түлөө тэдэнэр эрэлхэгээр тэмсэнэ.

АНГЛО-АМЕРИКАНСКА ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ЗҮРИЛДӨӨНҮҮД

Баримтанууд дээрэһээ харахада Холбоото Штадууд худалдаа наймаанда протекционизмын политикаһаа арсаагүй байхаһаа гадна, гадаадын товарнуудһаа өөрынгөө рыногүүдые хамгаалха шэнэ шэнэ хэмжээнүүдые абана, мүн капиталистическэ бусад гүрэнүүдэй худалдаа наймаанай интересүүдые али болохоор хаһана. Иимэ политика капиталистическэ дэлхэйн дундахи зүрилдөөнүүдые бүри хурсадхана. Тусхайлхада, энээниие мүнөө «Таможенна тариф ба худалдаа наймаанай нийтэ союз» (ГАТТ) гэдэгтэ ородог оронуудай Женеведэ боложо байһан сесси харуулжа үгэнэ.

Энэ хэлсээе зургаан жэлэй саада тээ 23 оронууд баталһан байха юм. Удаань тэрээндэ үшөө 11 оронууд хамтаралсаһан байгаа. Хэлсээндэ хабаадагшад тэрэ үедэ байһан худалдаа наймаанай хизаарлалтануудые шэнээр хаража үзэхэбди гэжэ уялгаа үгэһэн байна. Гэхэ зуура, Холбоото Штадууд өөрынгөө уялгануудые дүүргэхэ гэжэ һананашьегүй, харин тэрэ гэһэнһээ хойшо американска зонхилхы нюурнууд худалдаа наймаанай хэдэн шэнэ шэнэ хизаарлалтануудые бии болгоһон ба таможенна һаалтануудые бүри шангадхаһан байна.

ГАТТ-ай мүнөө боложо байгаа сесси дээрэ англо-американска зүрилдөөнүүд бүри хурсадаа. Английска талын шангаар буруушаажа байбашье, США-гэй түлөөлэгшэд ГАТТ-ай составта Япониие оруулха гэжэ үсэд нэтэрүүгээр оролдоно. Английска тала энээндэ юундэ зүришэнэб гэхэдэ, Японидо тарифна хүнгэлэлтэнүүдые үгөө һаа, тэрэ Зүүн-Урда Азиин ба Британска империин оронуудтахи рыногууд дээрэ Англида һаад тойбо, хашалта ехээр хэхэ байна бшуу. Япониие абахагүйһэмди гэжэ тэрэшэлэн Франци, Австрали болон Новозеланди мэдүүлээ.

Японийн түлөө Холбоото Штадууд юундэ иигэжэ оролдоноб? Энэ асуудалда харюусахада бэлэн байна. Хитадтай заншал болоһон худалдаа наймаагаа болюулхыень Япониие США баадхажа, японско экономикые тон ехэ хохидолтой кризистэ орохын туйлда хүргөө. Энэ хүндэ байдалһаа гаргахынь тулада японско товарнуудые капиталистическэ бусад оронуудай рыногууд дээрэ гаргаха шухала гэжэ американска монополистнууд тоолоно.

Англиин талаһаа ехэ эсэргүүсэлтэ хэгдэһэн дээрэһээ Япониие ГАТТ-та оруулха тухай асуудалые хаража үзэлгэ саг зуураар хойшолуулагдаа. Гэхэтэй хамта, Англи хадаа ямаршье ушарай болоо хада энэ асуудалаар өөрынгөө позициие хубилгахагүй юм гэжэ английска делегат сэхэ мэдүүлээ.

Д. БОЧАРОВ.

Корейдэхи эблэр[элгэ] тухай хэлсээн[эй] условинуудые американецууд эбд[энэ]

ПЕКИН, октябриин 5. (Т[АСС]). Синьхуа агентствын коррес[пондент]тын мэдээсэһэнэй ёһоор, эбл[эрэлгэ]... талаар сэрэгэй комиссида ... корейско-хитадай делегаци ... риин 3-да коммюнике ту[хай]... Корейскэ эблэрэлгэ тухай ... нэй 13-дахи параграфай „d“ ... тые американска талын эб... эсэргүү шууд буруушаалга ... соогоо мэдүүлһэн байна. Эб... гын хүсэндөө ороһоной һ... хоёр тала хадаа Корейдэ ... самолёдуудые, харгы замай ... рованно хэрэгсэлнүүдые, бу[у] зэбсэг асаралгые зогсоохо, ... эблэрэлгын үедэ дурсагдаһан ... лэй зэбсэгүүдэй үсадхагдаһан ... тээгдэһэн, хуушаржа муудаһан ... али гаргашалагдаһан байгаа ... «предмет хадаа мүн лэ тиим[э] ... хэлэй ба адли хүсэтэй пред[мет]... дээр, эблэрэлгэ тухай хэл[сээндэ]... тогтоогдоһон буулгалгын лү... даар дамжуулан, нейтральна ... нуудай инспекционно группа[нуудай] ... ажаглалта доро һэлгэгдэжэ ... гэжэ энэ пункт хараалһаниинь ... дээжэ юм.

Сэрэгэй самолёдуудай з... частьнуудта, харгы замай б... ванно хэрэгсэлнүүдтэ, буу б[а] зэбсэгүүдтэ эдэ хизаарлал[та]... хамаархагүй юм гэжэ һүүлэй ... американска тала нэгэтэбэш[е]... дүүлһэн байна. Тэрэшэлэн эб... гэ тухай хэлсээнэй 13-дахи ... рафай „d“ пункт соо хэл... сэрэгэй самолёдуудай тоодо ... зэбсэгээр хангагдаагүй, т... хожомынь зэбсэглэжэ болохо[о] ... молёдуудые оруулхагүй гэжэ ... радхадаг байгаа.

Корейско-хитадай тала, ... коммюнике соо хэлэгдэнэ, эб... гэ тухай хэлсээе элитээр ... болохо байһан американец... энэ хараа бодолдо эсэргүүсэ... буруушаалга хэнэ.

Эблэрэлгын хойноһоо ажа[ллажа] байһан нейтральна комисси[ин] мэдээсэлэй ёһоор, американск[а тала] ла хадаа эблэрэлгэ тухай ... дабан. Урда Корейдэ асар ... сэрэгэй материалнууд тухайга[а] ... руу ба хүсэдбэшэ мэдээнүүдые ... тральна инспекционно группа[нуудта] ... та хүргэдэг байна.

Лисынмановска бүлэг[ынхид] шэнэ провокаци бэлэд[хэнэ]

НЬЮ-ЙОРК, октябриин ... (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс ... ствын корреспондент Джорд[ж] ... шын Муньсаньһаа мэдээс[эһэнэй] ёһоор, лисынмановска дээдэ ... гын офицернүүд индийскэ с... харуул доро байһан сэрэгэй ... нэйхидэй олоороо зугадалга ... хэхэ тухай асуудал хаража ... гэжэ урда корейскэ армиин ... нөөдэр мэдүүлһэн байна.

Сэрэгэй полициин началь[ник] ... тушаал даадаг ба Ли Сын ... сэхэ мэдэлтэй байдаг урда ... скэ генерал Вон Ион Дук ... нейтральна зонодо индийскэ ... доро байһан сэрэгэй плена... олоороо зугадалга эмхидхэхэ ... зохёожо байһан тухай мэдэ... нүүд мэдээсэнэ гэжэ корр[еспон]дент нэмээнэ.

Иранда арестнууд бо[лоо]

ПАРИЖ, октябриин 5. (Т[АСС]). Франс Пресс агентствын корр[еспон]дентын Тегеранһаа дамжуу[лһанай] ёһоор, һүүлэй хэдэн үдэр соо ... ска агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд... шахуу офицернүүд арестова[гдаа] гэжэ мүнөөдэр һайн мэдэхэ ... нууд мэдээсэһэн байна.

Редакторай о[рлогшо] Д. Л. ЛОБСАН[...]

Мүнөөдэр кин[о]театрнууд[та]

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «... ный цветок» (10 ба 12 ч.), хи... нахи шэнэ фильм (14, 16, 18, 22 ч.), киножурнал № 44.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта —«Нов[ичок на] стадионе» (11 ба 13 ч.), һүүлш... «Пармская обитель» I сери (15 ба ... II сери (17 ба 21 ч.), «Судьба ... ны» (23 ч.), киножурнал «Сов[етский] спорт» № 7.

«ХРОНИКА» кинотеатрта—«Зве... рина» (11, 13 ба 15 ч.), «Весна ... сиве» (17, 20 ч. 30 м. ба 22 ч. ...) үнгэтэ уранһайханай фильм «По ... средней Волги» (19 ч.).

Серовой нэрэмжэтэ клубта (Бат...) «Под игом» (16, 18 ба 20 ч.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00645. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.